

Kulturutskottets betänkande 2024/25:KrU4

Public service, film och dataspel

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till pågående arbete. Motionsyrkandena handlar bl.a. om förutsättningar och framtida villkor för public service, om filmpolitik och om dataspel.

I betänkandet finns 23 reservationer (S, SD, C, MP) och sju särskilda yttranden (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 50 yrkanden i motioner från den allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut4

Redogörelse för ärendet7

 Ärendet och dess beredning.....7

Utskottets överväganden.....8

 Public service8

 En oberoende public service.....8

 Tillgänglighetsfrågor10

 Public services beredskapsuppdrag12

 Förstärkt medie- och informationskunnighet.....13

 Filmfrågor.....16

 Framtidens filmpolitik16

 Avgift för strömningstjänster18

 Produktionsincitament20

 Biografernas förutsättningar22

 Dataspel.....24

 Ett breddat kulturbegrepp24

 Ett nationellt spelinstitut och en nationell strategi för dataspel m.m.26

 Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel
 riktade mot barn och unga28

 Motioner som bereds förenklat.....31

Reservationer32

 1. En oberoende public service, punkt 1 (S)32

 2. En oberoende public service, punkt 1 (C).....33

 3. En oberoende public service, punkt 1 (MP)33

 4. Public services påverkan på mediemarknaden, punkt 2 (SD).....34

 5. Tillgänglighetsfrågor, punkt 3 (SD)35

 6. Tillgänglighetsfrågor, punkt 3 (MP)36

 7. Public services beredskapsuppdrag, punkt 4 (MP)36

 8. Förstärkt medie- och informationskunnighet, punkt 5 (MP)37

 9. Framtidens filmpolitik, punkt 6 (S)38

 10. Framtidens filmpolitik, punkt 6 (C).....39

 11. Avgift för strömningstjänster, punkt 7 (S).....39

 12. Avgift för strömningstjänster, punkt 7 (MP)40

 13. Produktionsincitament, punkt 8 (S)41

 14. Produktionsincitament, punkt 8 (MP).....42

 15. Biografernas förutsättningar, punkt 9 (S, MP).....42

 16. Ett breddat kulturbegrepp, punkt 10 (SD)43

 17. Ett breddat kulturbegrepp, punkt 10 (MP)44

 18. Dialog med spelbranschen, punkt 11 (S)45

 19. Ett nationellt spelinstitut och en nationell strategi för dataspel,
 punkt 12 (SD)45

 20. Ett nationellt spelinstitut och en nationell strategi för dataspel,
 punkt 12 (MP)47

 21. Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel
 riktade mot barn och unga, punkt 13 (S)48

 22. Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel
 riktade mot barn och unga, punkt 13 (SD).....49

23. Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel riktade mot barn och unga, punkt 13 (MP)	50
Särskilda yttranden	51
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (SD)	51
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (V)	51
3. Public service (S, V, C, MP)	51
4. Film (S)	53
5. Dataspel (S)	54
6. Film (V)	55
7. Dataspel (V)	56
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	57
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	57
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	62

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Public service

1. En oberoende public service

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:442 av Serkan Köse (S),

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 44,

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 17 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 60.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (MP)

2. Public services påverkan på mediemarknaden

Riksdagen avslår motion

2024/25:1336 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 5.

Reservation 4 (SD)

3. Tillgänglighetsfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:339 av Jessica Rodén (S) yrkandena 1–3,

2024/25:1421 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5,

2024/25:1745 av Jan Riise m.fl. (MP) yrkande 5 och

2024/25:1747 av Jan Riise m.fl. (MP) yrkande 5.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (MP)

4. Public services beredskapsuppdrag

Riksdagen avslår motion

2024/25:3038 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkandena 14 och 15.

Reservation 7 (MP)

5. Förstärkt medie- och informationskunnighet

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 42 och

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8.

Reservation 8 (MP)

Film

6. Framtidens filmpolitik

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1, 8 och 11–13,

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 6 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 54.

Reservation 9 (S)

Reservation 10 (C)

7. Avgift för strömningstjänster

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 33 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 55.

Reservation 11 (S)

Reservation 12 (MP)

8. Produktionsincitament

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1068 av Magnus Berntsson (KD),

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 34 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 57.

Reservation 13 (S)

Reservation 14 (MP)

9. Biografernas förutsättningar

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7 samt

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 35.

Reservation 15 (S, MP)

Dataspel

10. Ett breddat kulturbegrepp

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:582 av Rickard Nordin (C) yrkandena 2 och 3,

2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 3 och

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 36.

Reservation 16 (SD)

Reservation 17 (MP)

11. Dialog med spelbranschen

Riksdagen avslår motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 73.

Reservation 18 (S)

12. Ett nationellt spelinstitut och en nationell strategi för dataspel

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:582 av Rickard Nordin (C) yrkande 9,

2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 2, 8, 12 och 13,

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 37 och

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 12 och 14.

Reservation 19 (SD)

Reservation 20 (MP)

13. Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel riktade mot barn och unga

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:76 av Fredrik Lindahl (SD),

2024/25:1419 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 13 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 81.

Reservation 21 (S)

Reservation 22 (SD)

Reservation 23 (MP)

14. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 11 februari 2025

På kulturutskottets vägnar

Mats Berglund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Berglund (MP), Robert Hannah (L), Alexander Christiansson (SD), Lawen Redar (S), Kristina Axén Olin (M), Lars Mejern Larsson (S), Jonas Andersson (SD), Azadeh Rojhan (S), Emma Ahlström Köster (M), Magnus Manhammar (S), Runar Filper (SD), Ewa Pihl Krabbe (S), Peter Ollén (M), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Catarina Deremar (C) och Daniel Lönn (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ca 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25. Motionsyrkandena handlar om förutsättningar och framtida villkor för public service, om filmpolitik och om dataspel. Av dessa motionsyrkanden bereds tre i förenklad ordning eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. Den 10 december 2024 informerade generaldirektör Camilla Rosenberg från Spelinspektionen utskottet om aktuella frågor.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Motionsförslagen som bereds förenklat finns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Public service

En oberoende public service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om framtida organisation av och villkor för public service. Utskottet hänvisar till pågående lagstiftningsarbete.

Jämför reservation 1 (S), 2 (C), 3 (MP) och 4 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) anför i yrkande 60 att frågan om villkoren för public service ska behandlas i parlamentariska kommittéer för att långsiktigt vårda och förstärka samförståndet mellan partierna i Sveriges riksdag. I motionen framförs vidare att långa tillståndsp perioder syftar till att ge bolagen långsiktiga spelregler och att hitta kompromisser som står sig över mandatperioder och att tillfälliga politiska majoriteter inte ska bli styrande i fråga om public service som utgör en demokratisk kollektiv nytthet som gynnar alla medborgare.

I kommittémotion 2024/25:1336 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 5 framförs att regeringen bör initiera en utredning eller ge en myndighet i uppdrag att djupgående analysera vilken påverkan public service har på den svenska mediemarknaden.

I kommittémotion 2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 44 anför betydelsen av en bred och oberoende public service för demokratin. Motionärerna anför att strukturerna för att stärka public services oberoende förbättrades under förra mandatperioden, bl.a. genom längre tillståndsp perioder och utökade begränsningar av vilka som får sitta i förvaltningsstiftelsens styrelse. I motionen framförs att oberoendet bör stärkas ytterligare, bl.a. genom ett grundlagsskydd av public service.

Catarina Deremar m.fl. (C) framför i motion 2024/25:2958 yrkande 17 att public services långsiktighet och oberoende bör värnas. I motionen understryks bl.a. vikten av att det finns breda politiska överenskommelser om public service samt betydelsen av ett fortsatt brett uppdrag.

I motion 2024/25:442 av Serkan Köse (S) framförs vikten av att säkerställa och stärka public services oberoende från politisk inblandning.

Bakgrund

Huvudsaklig lagstiftning

Radio- och tv-lagen (2010:696) innehåller bestämmelser om tv-sändningar, beställ-tv, sökbar text-tv, videodelningsplattformar, ljudradiosändningar och beställradio. I lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst regleras formerna för medelstilldelning till de tre public service-företagen och finansiering av public service. Public service-företagens verksamhet omfattas även av bestämmelser i yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469).

Mediepolitiska mål

De mål för mediepolitiken som riksdagen har beslutat om är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

Sändningstillstånd för public service-företagen 2020–2025

Nu gällande sändningstillstånd för Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR), nedan public service-företagen, löper under 2020–2025.

Public service-företagens huvudsakliga uppdrag är att erbjuda ett mångsidigt programutbud som omfattar allt från det breda anslaget till mer särpräglade programtyper. Utbudet ska vara tillgängligt för alla, spegla mångfalden i hela landet och kännetecknas av god kvalitet, allsidighet och relevans. Verksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen ska beaktas, och utrymme ska ges för en mångfald av åsikter och meningsyttringar. I uppdraget ligger bl.a. att erbjuda ett mångsidigt kulturutbud, ett varierat utbud för barn och unga samt program på minoritetsspråk. Public service-företagen har också en skyldighet att särskilt beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning. För SR och SVT utgör nyhetsrapporteringen, nationellt och regionalt, en central del av verksamheten. Public service-företagen ska vidare genom sin verksamhet bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet.

Kärnverksamheten utvidgades i de nuvarande sändningstillstånden till att omfatta tillhandahållanden av radio- och tv-program på public serviceföretagens egna plattformar på fritt tillgängliga och öppna delar av internet. Företagen har även fått möjlighet att tillgodoräkna sig en viss andel av programverksamheten på internet. Varje enskilt innehållsvillkor ska dock huvudsakligen uppfyllas i marknätet (prop. 2018/19:136, bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:20).

Villkor för kommande tillståndsperiod

Regeringen beslutade den 23 februari 2023 att tillsätta en parlamentarisk kommitté med uppdrag att föreslå hur public service-uppdraget ska regleras fr.o.m. 2026 och att föreslå vad som ska ingå i uppdraget under tillståndsperioden 2026–2033 (dir. 2023:27). 2023 års parlamentariska public service-kommitté lämnade i maj 2024 betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider, SOU 2024:34.

Betänkandet innehåller bl.a. förslag till en ny lag om public service. Utredningen har också lämnat förslag på ändringar i radio- och tv-lagen. Regeringen har aviserat att en proposition i ärendet kommer att lämnas till riksdagen i maj 2025.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har 2023 års parlamentariska public service-kommitté lämnat förslag som syftar till att skapa goda förutsättningar för public service-verksamheten och upprätthålla och värna dess oberoende och regeringen avser att under våren lämna en proposition i ärendet.

Mot bakgrund av det pågående arbetet avstyrker utskottet motionerna 2024/25:442 (S), 2024/25:1336 (SD) yrkande 5, 2024/25:1774 (MP) yrkande 44, 2024/25:2958 (C) yrkande 17 samt 2024/25:3110 (S) yrkande 60.

Tillgänglighetsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om vissa tillgänglighetsfrågor med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 5 (SD) och 6 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1421 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 4 föreslås att möjligheterna att underlätta dubbning på minoritetsspråk utreds. I motionen framförs att populärkulturen utgör en möjlighet att inte bara bevara våra minoritetsspråk utan även stärka och skapa ett bredare intresse för dem. Möjligheten att underlätta och skapa bättre förutsättningar för översättning och dubbning av bl.a. spelfilm och tv-serier som utspelar sig i miljöer där språket talas eller har sin hemvist bör därför utredas. I motionens yrkande 5 begärs en utredning om möjligheterna att underlätta för beställtjänster (on-demand) att erbjuda undertexter på minoritetsspråken. Motionärerna menar vidare att det statligt finansierade public service-företaget SVT bör ges i uppdrag att erbjuda undertexter på minoritetsspråk för sina egna produktioner där undertexter på svenska eller engelska i övrigt erbjuds.

I kommittémotion 2024/25:1745 av Jan Riise m.fl. (MP) yrkande 5 anför att public services programutbud på de nationella minoritetsspråken bör öka under nästa tillståndsperiod. Motionärerna anför att det behövs både fler nyhetsinslag och fler kulturinslag för att hålla minoritetskulturer och minoritetsspråk levande. Motionärerna framför vidare att synliggörandet av de nationella minoriteterna och minoritetsspråken i samhället genom public service är av stor betydelse för att åstadkomma en ökad medvetenhet och kunskap om de nationella minoritetsspråken och att det ger minoritetsspråken en mer självklar plats i samhället. Ett liknande förslag återfinns i kommittémotion 2024/25:1747 av Jan Riise m.fl. (MP) yrkande 5.

I motion 2024/25:339 av Jessica Rodén (S) yrkande 1 framförs att frågan om hörbarhet och textning med hög kvalitet bör ses över. Motionären anför att för personer med hörselnedsättning är god hörbarhet och textning med hög kvalitet avgörande för att kunna tillgodogöra sig innehållet. Dessa krav bör vara plattformsoberoende och man bör sträva efter att det på sikt ska gälla för hela programutbudet. I samma motions yrkande 2 anför när det gäller textning av direktsända program att det finns en stor potential att förbättra tillgängligheten genom exempelvis AI-driven autotextning. I motionens yrkande 3 begärs att SR:s tillgänglighetskrav ses över. Motionären anför att trots att det långsiktiga målet är att hela utbudet ska göras tillgängligt, saknas motsvarande krav på tillgänglighet för SR-sändningar som för SVT och UR. Tillgängligheten kan förbättras, menar motionären, genom exempelvis digital radio med manuell textproduktion.

Bakgrund

Public service-kommittén föreslår i sitt betänkande bl.a. att de tillgänglighetskrav för personer med funktionsnedsättning som finns i sändningstillstånden, och som i dag endast gäller för sändningar i marknätet, ska göras teknikneutrala och även omfatta public service-företagens programverksamhet på internet.

Kommittén föreslår vidare att public service-företagens förstapubliceringar på de nationella minoritetsspråken ska öka under den nya tillståndsperioden med krav både på utbudets omfattning och på dess relevans.

Kommittén gör också bedömningen att public service-företagen får ökade möjligheter att utveckla funktionaliteten och synligheten av programutbudet på sina plattformar på internet när uppdraget i fråga om de nationella minoritetsspråken och teckenspråk blir teknik neutralt. Av kommitténs förslag framgår också att tillgängligheten kommer att öka när public service-uppdraget blir teknik neutralt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att public service-uppdraget bl.a. innebär att dess utbud ska vara tillgängligt för alla och spegla mångfalden i samhället. Utskottet kan

inte nog understryka vikten av att public service ska vara både relevant och också tillgänglig för alla. Public service-kommittén föreslår i sitt betänkande bl.a. att de tillgänglighetskrav för personer med funktionsnedsättning som finns i sändningstillstånden ska göras teknikneutrala. Med hänvisning till pågående arbete inom Regeringskansliet avstyrker utskottet motionerna 2024/25:339 (S) yrkandena 1–3, 2024/25:1421 (SD) yrkandena 4 och 5, 2024/25:1745 (MP) yrkande 5 samt 2024/25:1747 (MP) yrkande 5.

Public services beredskapsuppdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om public services beredskapsuppdrag. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservation 7 (MP).

Motionen

I partimotion 2024/25:3038 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkande 14 pekar motionärerna på att Försvarsberedningen i sitt betänkande Kraftsamling (Ds 2023:34) konstaterat att public service har en särställning genom sitt breda uppdrag, sin stabila finansiering, sina höga krav på tillgänglighet och det höga förtroendet som allmänheten hyser för företagens verksamhet. Motionärerna anser därför att större hänsyn skulle ha tagits till public services särställning inom beredskapen när public service-kommittén satte ramarna för finansieringen av den kommande tillståndspanoroden. Större hänsyn behöver också tas till beredskapsuppdraget vid framtida ramtilldelning, menar motionärerna. I samma motions yrkande 15 konstateras att public service är central i tider av kris för att snabbt nå ut med information och nyheter till hela befolkningen, samtidigt som det finns grupper som inte nås av public service. Motionärerna anser att ambitionen att nå dessa grupper för att stärka beredskapen borde göras tydligare i public service-uppdraget.

Bakgrund

Skyldigheterna för public service-företagen i fråga om säkerhet och beredskap framgår av sändningstillstånden. Där regleras också företagens skyldighet att sända meddelanden som är av vikt för allmänheten.

Public service-kommittén bedömer i sitt betänkande att nuvarande villkor för beredskap samt uppdrag och organisation vid höjd beredskap bör gälla även nästa tillståndspanorod.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motion 2024/25:3038 (MP) yrkandena 14 och 15 med hänvisning till pågående beredning inom Regeringskansliet.

Förstärkt medie- och informationskunnighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om förstärkt medie- och informationskunnighet.

Jämför reservation 8 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 42 framförs behovet av att ta fram en strategi för att stärka medie- och informationskunnigheten inklusive bildförståelsen. Motionärerna anser att ett sådant arbete bör bedrivas i nära samarbete med de aktörer som påverkas mest. I motionen anförs att i en tid när de flesta människor, inte minst unga, tillbringar mycket tid i den digitala miljön och exponeras för en flod av olika budskap är förmågan att kritiskt analysera information och olika källor viktigare än någonsin tidigare och att samordningen av medie- och informationskunnighetsfrågor mellan samhällets olika sektorer, inklusive bildförståelse, också bör förbättras.

I kommittémotion 2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8 framförs att arbetet med stärkt medie- och informationskunnighet i fråga om AI måste intensifieras. Motionärerna anför att förståelsen för hur AI fungerar behöver utvecklas och exemplifierar med att falska foton, desinformation och fördomar riskerar att reproduceras. Motionärerna menar därför att det behövs mer kunskap och att det bör ske inom ramen för det samlade medie- och informationskunnighetsarbetet.

Bakgrund

Begreppet medie- och informationskunnighet (MIK), som lanserades av Unesco 2011, omfattar kunskaper som är nödvändiga för att kunna ta till sig tillförlitlig information, bilda åsikter och göra sin röst hörd. Svenska Unescorådet har inom ramen för sin verksamhet bidragit till att sprida kunskap om MIK. I Strategin för Svenska Unescorådets verksamhet i Sverige 2023–2026 anförs att nya behov och utmaningar har uppkommit i det snabbt förändrade digitala landskapet, såsom artificiell intelligens (AI). Enligt strategin ska Unescorådet under strategiperioden bidra till en större förståelse för vikten av att kunna tolka och bedöma trovärdigheten och relevansen i information. Unescorådet avser bl.a. att sprida kunskap om etik och AI till relevanta aktörer och främja samverkan mellan dessa i Sverige.

Mediemyndigheten har i uppgift att verka för medie- och informationskunnighet och samordna det nationella arbetet. Myndigheten koordinerar det nationella nätverket MIK Sverige och kartlägger det MIK-främjande arbete som genomförs i landet. Inom ramen för verksamheten följer myndigheten det arbete som görs för att stärka befolkningens medie- och informationskunnighet hos bl.a. andra myndigheter, skolväsendet, biblioteken samt folkbildningen. Myndigheten förvaltar vidare MIK Sveriges kunskapsbank, en plattform för delning av kunskap och resurser inom MIK. Myndigheten koordinerar vidare nätverket MIK Sverige som genom samverkan ska utveckla kunskap, stärka kvaliteten och effektivisera arbetet inom MIK-området och därigenom stärka medie- och informationskunnigheten hos alla i Sverige. I nätverket ingår bl.a. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Statens skolverk, Svenska Uneskorådet och Folkbildningsrådet.

Inom ramen för EU-arbetet är MIK en prioriterad fråga. Den 17 februari 2024 trädde förordning (EU) 2022/2065 om digitala tjänster (Digital Services Act, DSA) i kraft. DSA är en ny uppsättning EU-omfattande regler för digitala tjänster som fungerar som mellanhänder för konsumenter, varor, tjänster och innehåll. Huvudsyftet med förordningen är att motverka olaglig och skadlig verksamhet på internet samt att begränsa spridningen av desinformation. Den ska bidra till att öka säkerheten för användarna, upprätthålla skyddet för grundläggande rättigheter och främja rättvisa och transparenta förhållanden för internetplattformar. Förordningen trädde i kraft den 16 november 2022 och började tillämpas i sin helhet den 17 februari 2024. Regeringen har utsett Post- och telestyrelsen (PTS) till nationell samordnare av DSA. Mediemyndigheten och Konsumentverket är tillsynsmyndigheter på området i Sverige.

I februari 2024 genomfördes under det belgiska EU-ordförandeskapet konferensen Media Literacy Matters. Konferensen avhandlade bl.a. desinformation samt utmaningar inför utvecklingen av generativ AI och vilka konsekvenser det kan få i samhället.

Här kan vidare nämnas Safer Internet Day, ett kunskapsfrämjande event som årligen firas i februari världen över. Syftet med dagen är att uppmärksamma barns och ungas trygghet på nätet. Under 2025 firas Safer Internet Day den 11 februari men uppmärksammas under hela månaden.

I mars 2024 gav regeringen Mediemyndigheten i uppdrag att genomföra en nationell satsning för stärkt medie- och informationskunnighet i en tid av artificiell intelligens och desinformation (Ku2024/00419). Uppdraget innebär att Mediemyndigheten under 2024 och 2025 ska genomföra en bred och långsiktigt hållbar nationell satsning för att stärka medie- och informationskunnigheten i befolkningen. Syftet är att stärka individer som medvetna medieanvändare i en tid av snabb teknikutveckling. Insatsen ska bidra till att öka den grundläggande förmågan att förstå och värdera olika typer av budskap samt tilliten till trovärdiga avsändare. Satsningen ska höja allmänhetens kunskap om hur AI kan användas i informationsflödet och därmed bidra till att stärka samhällets motståndskraft mot bl.a. desinformation

och otillbörlig informationspåverkan. Myndigheten ska vid genomförandet av uppdraget samverka med nätverket MIK Sverige. Mediemyndigheten ska senast den 30 april 2026 lämna en slutredovisning av uppdraget.

Public service-kommittén gör i sitt betänkande Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34) bedömningen att folkbildning är en central del av innehållsuppdraget och att medie- och informationskunnighetsarbetet är en viktig del av det arbetet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas bedömning av betydelsen av förstärkt medie- och informationskunnighet samt att utvecklingen av AI innebär och kommer att innebära stora förändringar och utmaningar. Användningen av AI påverkar oss alla. Det är därför, enligt utskottets mening, viktigt med källkritik, dvs. att tolka och bedöma trovärdighet och relevans i information. Som framgår ovan arbetar Svenska Unescorådet och Mediemyndigheten med frågor som gäller MIK och AI och det pågår även ett omfattande arbete inom den europeiska unionen.

Utskottet är inte berett att föreslå ett tillkännagivande i enlighet med motionsyrkandena men avser att noga följa frågan. Motionerna 2024/25:1774 (MP) yrkande 42 och 2024/25:2617 (MP) yrkande 8 avstyrks därmed.

Filmfrågor

Framtidens filmpolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om förutsättningar och framtida villkor för filmpolitiken med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 9 (S) och 10 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 54 framhålls att frågan om svensk films möjligheter att växa är betydande för den svenska kulturella och kreativa näringen. Motionärerna menar att en ny svensk filmpolitik måste se över nivån på produktionsincitamenten, den statliga samverkan med de regionala fonderna samt nivån och förordningens struktur för fördelning av filmproduktionsincitament, men att det är frågan om filmens framtida finansiering som primärt måste analyseras.

Jonas Andersson m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2024/25:1344 yrkande 1 att det finns behov av att utreda ett nytt och moderniserat filmavtal. Motionärerna vill utreda en framtida utformning av ett nytt filmavtal med utgångspunkt i ett ömsesidigt engagemang från såväl branschens sida som statens sida. I motionens yrkande 8 framförs att ett nytt filmpolitiskt mål om att levandegöra det svenska kulturarvet bör införas. Detta kan bl.a. bidra till stärkt sammanhållning i Sverige genom att människor bättre lär känna sina rötter. I samma motions yrkande 11 framför motionärerna vidare att det finns behov av att ta fram förslag för hur den politiserade detaljstyrningen vid stödgivning i svensk filmpolitik kan minska. Motionärerna anser vidare i motionens yrkande 12 att förslag ska tas fram om hur den rådande identitetspolitiska inriktningen i svensk filmpolitik kan minska. I motionens yrkande 13 framför motionärerna att det filmpolitiska målet om att jämställdhet och mångfald ska prägla filmområdet bör avskaffas i syfte att öka den konstnärliga friheten.

I motion 2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 6 framförs behovet av en kompletterande filmutredning för att se över finansieringen av filmstödet, möjlighet att upprätta ett nytt filmavtal samt frågan om ökat politiskt oberoende.

Bakgrund

Filmpolitiska mål

De filmpolitiska insatserna i Sverige finansierades under perioden 1963–2016 genom ett avtal mellan staten och olika aktörer på filmområdet. Filmavtalet

löpte ut den 31 december 2016. Sedan den 1 januari 2017 har staten helhetsansvar för den nationella filmpolitiken som finansieras via statsbudgeten och styrs av filmpolitiska mål som fastställts av riksdagen (prop. 2015/16:132, bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289).

Filmstöd

Stiftelsen Svenska Filminstitutet (Filminstitutet) ansvarar för att genomföra den statliga filmpolitiken och fördela statliga filmpolitiska stöd. Enligt stiftelseförförordnandet är Filminstitutets syfte att främja värdefull svensk filmproduktion, spridning och visning av värdefull film och bevarandet av filmer och material av film- och kulturhistoriskt intresse samt att verka för internationellt samarbete i dessa avseenden. Det är insatserna inom dessa fyra områden som brukar lyftas fram som den nationella filmpolitikens huvuduppgifter (prop. 2012/13:22 s. 17).

Statsbidrag till utveckling, produktion, visning och spridning av film samt filmkulturell verksamhet fördelas inom ramen för anslaget 10:1 Filmstöd inom utgiftsområde 17. För 2025 uppgår anslaget till ca 554 miljoner kronor. Medlen fördelas av Stiftelsen Svenska Filminstitutet och Konstnärsnämnden.

Filminstitutets stödgivning regleras i förordningen (2016:989) om statsbidrag till film. Statens stöd till svensk filmproduktion omfattar i dag i huvudsak två stödformer: förhandsstöd, som baseras på en kvalitetsprövning som görs av institutets sakkunniga experter, samt publikrelaterat stöd, ett efterhandsstöd som ges i relation till filmens bruttobiljettintäkter. Konstnärsnämnden fördelar stöd till yrkesverksamma filmare genom olika typer av bidrag och stipendier enligt förordningen (2019:1269) om statsbidrag till konstnärer. Konstnärsnämndens filmstöd riktas främst mot dokumentärfilm och annan konstnärligt värdefull kortfilm.

Filmutredning

Den 25 januari 2024 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare som ska göra en översyn av den nationella filmpolitiken (dir. 2024:10). Syftet med översynen är att filmpolitiken bättre ska möta områdets utmaningar och behov. Genom beslut om direktiv till en ny filmutredning bedömdes tidigare tillkännagivanden inom filmområdet tillgodosedda och slutbehandlade. Uppdraget ska redovisas senast den 28 februari 2025.

Utredaren ska bl.a.

- med utgångspunkt i befintliga analyser, utredningar och rapporter beskriva och analysera nuvarande förutsättningar inom filmområdet
- lämna förslag på hur de nationella målen för filmpolitiken ska formuleras
- analysera och vid behov föreslå nya former för parts- och branschsamverkan lämna förslag på hur de statliga filmpolitiska stödformerna inklusive produktionsincitament bör utformas med beaktande av EU:s regler om statligt stöd

- analysera förutsättningarna för att främja ett levande filmarv som bevaras, används och utvecklas bl.a. genom en fortsatt digitalisering
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Regeringen beslutade den 24 januari 2025 om tilläggsdirektiv till filmutredningen (dir. 2025:5). Enligt direktiven ska uppdraget redovisas senast den 30 september 2025. Ett delbetänkande som avser delarna i de ursprungliga direktiven ska dock lämnas senast den 28 februari 2025.

Utredaren får nu även i uppdrag att bl.a.

- beskriva hur innehållet i ip-tv som tillhandahålls utan tillstånd från berörda rättighetshavare görs åtkomligt och distribueras.
- analysera hur sådan ip-tv påverkar den svenska film- och tv-branschen.
- analysera behovet av och förutsättningarna för ett förbud för privatpersoner att ta emot sådan ip-tv och föreslå hur ett förbud bör utformas.
- vid behov föreslå andra åtgärder för att motverka distributionen.

Utskottets ställningstagande

Motionärerna lyfter angelägna frågor för svensk films framtid. Utskottet anser dock att förslagen från filmutredningen som kommer att lämna sitt betänkande i februari 2025 samt den därpå följande beredningen bör avvaktas.

Med hänvisning till detta avstyrker utskottet motionerna 2024/25:1344 (SD) yrkandena 1, 8 och 11–13, 2024/25:2958 (C) yrkande 6 samt 2024/25:3110 (S) yrkande 54.

Avgift för strömningstjänster

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om avgift för strömningstjänster med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 11 (S) och 12 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 55 föreslås att en audiovisuell avgift ska utredas och införas i Sverige

I kommittémotion 2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 33 anförts att det bör införas krav på internationella strömningstjänster i syfte att bidra till svensk film- och tv-produktion. Motionärerna pekar på att allt fler länder i Europa har infört eller kommer att införa en sådan avgift för att strömningstjänsterna – på samma sätt som inhemska aktörer via skattsedeln – ska vara med och bidra till inhemsk filmproduktion. I motionen konstateras att Sverige är ett litet språkområde och att det därför behöver vidtas åtgärder för

att främja en stark inhemsk film- och produktionsmarknad och de berättelser som kommer från det svenska filmskapandet. Motionärerna vill därför att en utredning som drar lärdomar från de länder som redan infört systemet bör tillsättas.

Bakgrund

Rådet antog det reviderade direktivet om audiovisuella medietjänster (AVMS-direktivet) 2018. I enlighet med direktivet finns det möjlighet att kräva att medietjänster som sker på begäran eller som riktar sig till konsumenter inom en medlemsstats territorium men som är etablerade i andra medlemsstater bidrar ekonomiskt till produktion genom direktinvesteringar i innehåll och bidrag till nationella fonder.

Regeringen anför i direktiven till filmutredningen att det finns skäl att göra en genomgripande översyn av filmpolitiken med utgångspunkt i en analys av nuvarande förutsättningar inom filmområdet. Utredaren ska därför med utgångspunkt i befintliga analyser, utredningar och rapporter beskriva och analysera nuvarande förutsättningar inom filmområdet med särskilt beaktande av bl.a. tittarvanor, publikbeteenden, konsumtionsmönster samt teknikutvecklingen inom distribution och visning av rörliga bilder. Därtill ska biografens framtida roll, ägar- och konkurrensförhållanden och ekonomiska förutsättningar inom branschens olika led, betalningsströmmar i svensk film och samspelet mellan statliga, regionala och kommunala verksamheter beaktas liksom kompetensförsörjningen inom filmområdet, filmskapares konstnärliga och ekonomiska villkor samt AI:s framtida roll och betydelse för filmområdet. Vidare ska utredaren beskriva och analysera hur dagens filmpolitik är utformad i Norden och några andra europeiska länder som är relevanta för Sverige samt vilka lärdomar som kan dras av detta för utformningen av svenska filmpolitiska insatser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker i avvaktan på filmutredningens betänkande motionerna 2024/25:1774 (MP) yrkande 33 och 2024/25:3110 (S) yrkande 55.

Produktionsincitament

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om produktionsincitament med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 13 (S) och 14 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 57 anføres att filmproducentincitamenten på sikt måste stärkas samt att ansökningsförfarandet måste förbättras. Motionärerna uppmanar regeringen att se över frågan. I motionen understryks att det grundläggande syftet med filmproduktionsincitamenten är att främja tillväxten av svensk film och filmskapande i Sverige. Motionärerna menar att incitamenten är strukturellt underfinansierat sett till antalet bolag som söker och att ansökningsförfarandet hos Tillväxtverket är ohållbart.

I kommittémotion 2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 framförs att regeringen bör verka för ett mer rättvist och hållbart system för produktionsincitament för film. I motionen konstaterar motionärerna att det går att identifiera brister med det nuvarande systemet. Motionärerna framför vidare i motionens yrkande 3 att gemensamma nordiska produktionsincitament för film bör utredas. I motionen framhålls att det skulle vara gynnsamt för samtliga berörda länder om det fanns gemensamma produktionsincitament med Norden som inspelningsplats.

Mats Berglund m.fl. (MP) framför i kommittémotion 2024/25:1774 yrkande 34 att systemet med produktionsincitament behöver revideras. Motionärerna framför att produktionsincitamenten är viktiga för att jämma ut konkurrensförutsättningarna för svensk film gentemot andra länder i Europa, men att det finns flera skäl att reflektera över införandet och tillämpningen. Regeringen bör därför, menar motionärerna, skyndsamt utvärdera lärdomarna och även se över hur mer resurser kan tillföras systemet.

Också i motion 2024/25:1068 av Magnus Berntsson (KD) anføres att produktionsincitamenten för den svenska filmbranschen bör förbättras. Motionären anför att detta kan inkludera ökade skatterabatter, subventioner eller andra former av ekonomiskt stöd för filmproduktioner som väljer att spela in i Sverige. Regelverket för tillgången till produktionsincitament bör vidare enligt motionären förenklas.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i samband med budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg. omr. 17) att införa produktionsincitament för filminspelningar i Sverige. Anslaget 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt

internationellt kulturutbyte och samarbete ökades med 100 miljoner kronor fr.o.m. 2022 för detta ändamål (bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85).

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2025 en neddragning på anslaget 1:2 med totalt 14,5 miljoner kronor årligen 2025–2027. Riksdagen har sedan beslutat om budgetpropositionen i enlighet med regeringens förslag (bet. 2024/25:KrU1, rskr. 2024/25:82). I samband med att regeringen fattade beslut om Kulturrådets regleringsbrev för 2025 blev det klart att större delen av neddragningen på anslaget görs på stödet till produktionsincitament. Beloppet för stöd till produktion av audiovisuella verk disponeras av Tillväxtverket och uppgår till 87 miljoner kronor för 2025.

Förordningen (2022:1386) om statligt stöd till produktion av audiovisuella verk ställer följande krav för att en produktion ska vara stödberättigad. Stöd får ges till företag som har produktion av audiovisuella verk som sin huvudsakliga verksamhet under förutsättning att produktionen genomförs helt eller delvis i Sverige, produktionens totalbudget uppgår till minst 30 miljoner kronor för spelfilm, minst 10 miljoner kronor för dokumentärfilm, minst 10 miljoner kronor per avsnitt för dramaserie eller minst 5 miljoner kronor per avsnitt för dokumentärserie samt att de stödberättigande kostnaderna för produktionen uppgår till minst 4 miljoner kronor. Ett krav är dessutom att produktionens finansiering är säkerställd i den del som stöd inte söks för och att produktionen klassas som en kulturprodukt utifrån en förteckning över kulturella kriterier som Tillväxtverket fastställt på förhand. Syftet med stödet är att öka antalet audiovisuella verk som helt eller delvis produceras i Sverige. Stödet får ges med högst 25 procent av stödberättigande kostnader.

Ansökan hos Tillväxtverket för stöd till produktion av audiovisuella verk var öppen en gång under våren och en gång under hösten 2023. Totalt kom det in 61 ansökningar under året. Av dessa bifölls 11 stycken. Tillväxtverket har i en hemställan till regeringen (Ku2023/00501) understrukt att det finns behov av vissa ändringar i förordningen, bl.a. att fler kostnader ska vara stödberättigande och att antalet stödomgångar ska ändras till en gång per år.

I den översyn som nu görs av den nationella filmpolitiken ska utredaren, enligt direktiven, lämna förslag på hur de statliga filmpolitiska stödformerna inklusive produktionsincitamenten bör utformas med beaktande av EU:s regler om statligt stöd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka vikten av att främja filmskapande i Sverige och att också främja tillväxten av svensk film. Produktionsincitament infördes under 2022 och utskottet konstaterar att det är ett högt söktryck.

Mot bakgrund av den pågående utredningen avstyrker utskottet motionerna 2024/25:1068 (KD), 2024/25:1344 (SD) yrkandena 2 och 3, 2024/25:1774 (MP) yrkande 34 samt 2024/25:3110 (S) yrkande 57.

Biografernas förutsättningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om biografernas förutsättningar.
Jämför reservation 15 (S, MP).

Motionerna

Jonas Andersson m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2024/25:1344 yrkande 6 att småortsbiograferna bör värnas och understryker deras vikt för landsbygden. Motionärerna menar att vissa småortsbiografer har fått lägga ned som en följd av den momshöjning som genomförts. Biografer är i många fall den centrala kulturförmedlaren på mindre orter. Motionärerna understryker vikten av att kulturlivet på landsbygden ska leva och menar att småortsbiograferna har en viktig roll i detta. I samma motions yrkande 7 anför motionärerna att det bör utredas hur svensk film- och biografkultur kan bli mer motståndskraftig mot kriser. Motionärerna anser bl.a. att viktiga lärdomar kan dras från coronakrisen.

Mats Berglund m.fl. (MP) begär i kommittémotion 2024/25:1774 yrkande 35 en översyn av hur biografernas förutsättningar kan stärkas. Motionärerna menar att biografen fortfarande utgör en betydelsefull del av den kulturella infrastrukturen som möjliggör möten och gemenskap i hela landet. Men när publiken minskar riskerar biografer runt om i landet att behöva stänga. Motionärerna anser därför att biografernas förutsättningar behöver ses över och stärkas och att regeringen bör adressera frågan i en kommande proposition i samband med filmutredningens slutbetänkande.

Bakgrund

Myndigheten för kulturanalys publicerade i maj 2024 rapporten Film- och biovanor – fördjupande rapport om kulturvanor inom film och bio (Kulturfakta 2024:2). I rapporten presenterades befolkningens intresse för film och hur film- och biovanor förändrats över tid. Rapporten bygger på data som samlats in av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. I rapporten analyseras även skillnader mellan olika grupper utifrån demografiska, socioekonomiska och geografiska faktorer, samt i vilken utsträckning dessa grupper har återvänt till biograferna efter pandemin.

I rapporten konstateras att 75 procent av befolkningen är intresserad av film och ungefär 80 procent av befolkningen ser film minst en gång i månaden men att det finns demografiska, socioekonomiska och geografiska skillnader mellan grupper när det gäller både intresse för film och film- och biovanor. Kvinnor och män är ungefär lika intresserade av film och det är inga betydande skillnader i filmkonsumtion. Unga är mer intresserade och ser oftare på film än äldre. Det är vidare vanligast att personer med hög utbildning och inkomst

är mer intresserade av och ser mer film. Det finns även skillnader mellan stad och land, där storstadsbor både är mer intresserade och ser oftare på film än invånare på landsbygden.

I rapporten konstateras vidare att biografnäringen ännu inte har återhämtat sig efter pandemin. Antalet biografbesök ökade med 8 procent 2023 i jämförelse med 2022. Trots detta var det en minskning med ca 30 procent i jämförelse med normalåret 2019.

Filmutredningen ska, i enlighet med direktiven, beskriva och analysera nuvarande förutsättningar inom filmområdet med särskilt beaktande av bl.a. tittarvanor, publikbeteenden, konsumtionsmönster, teknikutvecklingen inom distribution och visning av rörliga bilder samt biografens framtida roll.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas bedömning att det är viktigt med biografer på mindre orter runt om i landet. Biograferna spelar en viktig roll som kulturell mötesplats, inte minst i glesbygd där de i många fall är viktiga för det lokala kulturlivet. De fyller därför en betydelsefull funktion för att öka tillgången till kultur runt om i landet. Utskottet är dock inte berett att förorda tillkännagivanden i enlighet med motionerna. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2024/25:1344 (SD) yrkandena 6 och 7 samt 2024/25:1774 (MP) yrkande 35.

Dataspel

Ett breddat kulturbegrepp

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om ett breddat kulturbegrepp.
Jämför reservation 16 (SD) och 17 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 3 framförs att kulturbegreppet bör breddas och även inkludera e-sport. Motionärerna konstaterar att dataspel är en förhållandevis ny form av kulturuttryck som snabbt etablerat sig hos den yngre generationen. Motionärerna anför att e-sport formellt ska klassas som kultur och att kulturbegreppet bör breddas så att det även innefattar dataspel.

Mats Berglund m.fl. (MP) anför i kommittémotion 2024/25:1774 yrkande 36 att gaming och dataspel bör ses som en kulturyttring. Motionärerna menar att en tradition av stark kulturell infrastruktur med tidig introduktion till kultur och kreativitet, en stark kulturskola och ett utbrett finmaskigt nät av studieförbund har bidragit starkt till det svenska spelundret. Det finns, menar motionärerna, ett behov hos såväl branschen som dess utövare av att få acceptans och stärka sin ställning som en kulturyttring och den nationella kulturpolitiken kan här bidra med kunskapsspridning i bl.a. kommuner och regioner.

Rickard Nordin (C) anför i motion 2024/25:582 yrkande 2 att spel bör vara en kulturform och att kulturbegreppet bör breddas för att inkludera spel. Motionären framför att spel är kultur och en kulturform som är värd att bevara, utveckla och sprida samt att spelens icke-status innebär att de hamnar utanför regionala kulturplaner. I samma motions yrkande 3 framför motionären att Kulturrådet bör få ett utökat uppdrag att kunna främja spelkulturen. Motionären anser vidare att både digitalt och analogt spelande passar väl in i de kulturpolitiska målen, vilket stöder förslag om att bredda och utveckla kulturbegreppet.

Bakgrund

Kulturminister Parisa Liljestrand (M) har som svar på skriftlig fråga 2022/23:621 av Richard Nordin (C) Spelande som riksdagsbundet kulturmål anfört följande:

Som jag tidigare poängterat i ett skriftligt svar till frågeställaren på fråga 2022/23:579 Spelande som kulturutövning utgör spel ett betydelsefullt kulturellt uttryck, inte bara för barn och unga utan för många olika åldersgrupper. Arbete med spelutveckling innefattar många kreativa

processer som design, formgivning, berättande och musik, och sysselsätter ett betydande antal människor i vårt land.

Den svenska spelsektorn är också ett positivt exempel på en kulturyttring som står på egna ben och som lyckas förena kommersiell framgång med konstnärlig höjd. Spelföretagen utgör en stor och viktig kreativ bransch.

Som jag tidigare framfört finns det all anledning att titta vidare på spelandets roll i det svenska kulturlivet, och även att diskutera hur spelområdet kan främjas på bästa sätt. Med detta sagt ser jag i dagsläget inget behov av att föreslå särskilda mål för spelande. Spelande, liksom andra kulturyttringar, omfattas redan av de nationella kulturpolitiska målen.

Kulturutskottet beslutade den 24 oktober 2024 att utskottets arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering ska genomföra en huvudstudie i form av en kunskapsöversikt om dataspel och brädspel. Fokus är på dataspelsbranschen, men även brädspel berörs. Syftet är att ge ett kunskapsunderlag för framtida beslut inom kulturutskottets ansvarsområde när det gäller data- och brädspelsbranschen. Huvudstudien kommer att bestå av tre huvudsakliga delar:

- en kartläggning av hur data- och brädspelbranschen fungerar och vilka förutsättningar, t.ex. regleringar, strategier och stöd som finns i jämförelse med andra kulturella och kreativa branscher och då framför allt för musik- och filmbranschen.
- en omvärldsanalys av hur några länders gamingpolitik ser ut, t.ex. hur dessa länder reglerar och ger stöd till data- och brädspelsbranschen.
- goda exempel från några regioner i Sverige där data- och brädspelbranschen utvecklas positivt.

Metoden för genomförandet innefattar bl.a. dokument- och litteraturstudier, intervjuer med forskare, branschorganisationer och centrala aktörer samt sammanställning av statistik. Huvudstudien är planerad att preliminärt bli klar i december 2025.

Den 27 november anordnade kulturutskottet en utfrågning om dataspelsbranschen i riksdagen med deltagare från bl.a. Research Institute of Sweden (Rise), Dataspelsbranschen och Dataspelscentrum.

Enligt Rise är dataspel en stark tillväxtbransch som står för över 4 procent av Sveriges totala tjänsteexport. Svenska dataspelsföretag omsätter 58 miljarder kronor, inräknat dotterbolag i utlandet.

E-sport är enligt Svenska E-sportförbundet (SESF) ett samlingsnamn på tävlingsinriktade elektroniska dataspel och tv-spel. För att ett spel ska anses vara en e-sport krävs att de tävlande möter varandra och inte bara spelar mot datorn. Det är även den tävlandes prestation som ska vara det avgörande för vem som vinner, och ingen slumpmässighet får finnas. Hasardspel som t.ex. poker eller lotterier är därför enligt förbundet inte e-sport. Sedan 2023 är SESF medlem i Riksidrottsförbundet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att spelande redan omfattas av de nationella kulturpolitiska målen och avstyrker motionerna 2024/25:582 (C), yrkandena 2 och 3, 2024/25:1342 (SD) yrkande 3 samt 2024/25:1774 (MP) yrkande 36.

Ett nationellt spelinstitut och en nationell strategi för dataspel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om ett nationellt spelinstitut och en nationellstrategi.

Jämför reservation 18 (S), 19 (SD) och 20 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 73 anför motionärerna att regeringen bör inleda en dialog med spelbranschens företrädare för att diskutera de utmaningar som finns för olika aktörer inom branschen, såväl producenter som utövare. I motionen konstateras att Sverige sedan länge är framträdande när det gäller spel och spelutveckling, att den svenska spelbranschen präglas av både hög kreativitet och avancerad teknologi samt att Sverige har blivit en av världens ledande exportörer av videospel. Branschen har vidare identifierat utmaningar bl.a. kopplade till kompetensförsörjning.

Michael Rubbestad m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2024/25:1342 yrkande 2 att en nationell strategi för e-sport bör antas. I motionens yrkande 8 framförs att ett spelinstitut bl.a. kan säkerställa att nödvändig kompetens finns hos myndigheten för att komma tillrätta med problem som aktörer utan kontroll eller insyn, spelmissbruk med ekonomiska konsekvenser bland barn, ungdomar och vuxna samt penningtvätt. Motionärerna anför att flera av dessa problem har en tydlig koppling till det faktum att e-sport inte är erkänt som en sport och således inte uppmärksammas eller kontrolleras i den utsträckning som den borde. Det behövs, enligt motionärerna, därför ett starkare rättsskydd som ger berörda myndigheter möjlighet att agera och ett spelinstitut som kan bidra med kompetens. Motionärerna anför vidare i yrkande 12 att regeringen bör utreda möjligheten att inrätta ett e-sportråd som kan bevilja ekonomiska bidrag till spelutvecklare med nya idéer. Motionärerna menar vidare i yrkande 13 att detta e-sportråd bör uppmuntra speltillverkare att skapa spel som bidrar till fysisk aktivitet och rörelse och medvetenhet om sambandet mellan hälsa och spelframgång.

Mats Berglund m.fl. (MP) föreslår i kommittémotion 2024/25:1774 yrkande 37 en nationell samordning kring en nationell strategi för dataspel. Motionärerna menar att en sådan strategi förslagsvis kan tas fram i samråd

med dataspelsbranschen och utgå från de utmaningar som branschen identifierat såsom kompetensförsörjning, en liberalare migrationspolitik, resursfördelning samt ett stärkande av spelutvecklingens ställning som kulturyttring.

Elin Söderberg m.fl. (MP) lyfter i kommittémotion 2024/25:2617 yrkande 12 frågan om kompetensförsörjning inom dataspelsbranschen. Frågan kan tas upp inom ramen för en svensk nationell strategi. I motionens yrkande 14 vill motionärerna se stöd till initiativ för en mer jämställd och öppen spelkultur.

Rickard Nordin (C) föreslår i motion 2024/25:582 yrkande 9 att ett nationellt spelinstitut inrättas. Motionären anför att spelbranschen runt om i världen ofta får statliga stöd på samma sätt som filmindustrin och att stora satsningar görs i våra grannländer för att attrahera kompetens. I många länder har det tagits fram strategier och institut. Att ta fram en nationell strategi för spelande och spelbranschen är därför, menar motionären, ett första steg för att legitimera branschen och bl.a. öppna dörrar till forskningsmedel från utomstående aktörer. Även ett nationellt spelinstitut likt det i Danmark vore välkommet.

Bakgrund

Kulturminister Parisa Liljestrand (M) har i ett svar på en fråga av Lars Mejern Larsson (S) om kulturministern avsåg att ta initiativ till en utredning om en sammanhållen svensk gamingpolitik anfört följande:

Spel utgör ett betydelsefullt kulturellt uttryck. Arbete med spelutveckling innefattar många kreativa processer som design, formgivning, berättande och musik, och sysselsätter ett betydande antal människor i vårt land. Den svenska spelsektorn är ett positivt exempel på en kulturyttring som står på egna ben och som lyckas förena kommersiell framgång med konstnärlig höjd. Spelföretagen utgör också en viktig del av de kulturella och kreativa branscherna. Utredningen Kreativa Sverige överlämnade 2022 sitt betänkande Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher (SOU 2022:44). Betänkandet har remissbehandlats och ärendet bereds i Regeringskansliet.

Region Skånes kulturnämnd fick i januari 2024 i uppdrag av regionfullmäktige i Skåne att verka för att ett nationellt spelinstitut etableras i Skåne. Som ett första steg beslutade kulturförvaltningen att genomföra en förstudie.

Förstudien Ett nationellt spelinstitut i Skåne – En förstudie som undersöker förutsättningarna för etableringen av ett nationellt spelinstitut publicerades i oktober 2024. Förstudien ger en lägesbeskrivning av den svenska dataspelsbranschen i förhållande till Norden och övriga Europa och beskriver hur dessa länders offentliga stödssystem för spelbranschen ser ut. Förstudien ger förslag på uppdrag för ett nationellt spelinstitut och avslutningsvis argumenteras kring varför ett eventuellt nationellt spelinstitut ska placeras i Skåne.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Sverige är ett av världens mest framstående länder på spelutvecklingsområdet. Utskottet har förståelse för motionärernas uppfattningar om en spelstrategi och ett spelinstitut men är i dagsläget inte berett att rikta tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkandena. Utskottet avser dock att noga följa frågan. Motionerna, 2024/25:582 (C) yrkande 9, 2024/25:1342 (SD) yrkandena 2, 8, 12 och 13, 2024/25:1774 (MP) yrkande 37, 2024/25:2617 (MP) yrkandena 12 och 14 samt 2024/25:3110 (S) yrkande 73 avstyrks därmed.

Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel riktade mot barn och unga

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel riktade mot barn och unga.

Jämför reservation 21 (S), 22 (SD) och 23 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 81 anförs att den möjlighet som finns för barn att köpa sig fördelar eller tillbehör i dataspel är ett stort problem. Sveriges Konsumenter har tillsammans med 20 andra konsumentorganisationer anmält några av spelvärldens största jättar till EU:s nätverk för konsumentmyndigheter. Organisationerna hävdar att spelen manipulerar barn att lockas till köp i spelen. Det finns otaliga exempel på att barn, utan att föräldrarna har förstått hur det går till, spenderat stora belopp. Motionärerna uppmanar därför regeringen att komma med förslag om hur detta kan förhindras.

Jonas Andersson m.fl. (SD) framför i kommittémotion 2024/25:1419 yrkande 5 att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder som bidrar till att stärka konsumentskyddet, i synnerhet för minderåriga personer, i förhållande till fenomenet med s.k. lootlådor.

Elin Söderberg m.fl. (MP) anför i kommittémotion 2024/25:2617 yrkande 13 att regleringen av marknadsföring och köp i spel bör ses över. Motionärerna framför att användning av vilseledande metoder för att driva försäljning är särskilt allvarligt när det riktas mot barn. Motionärerna framför att samtidigt som marknadsföringslagen är tydlig med att vilseledande metoder inte är tillåtna, och det finns goda initiativ i självreglerande system som PEGI på marknaden, är det som marknaden utvecklas tydligt att det kan finnas behov av att se över lagstiftning och reglering för att säkerställa att det inte finns kryphål i lagen som möjliggör vilseledande metoder.

I motion 2024/25:76 av Fredrik Lindahl (SD) anförts att regeringen bör överväga att utreda en reglering av lootlådor och andra lotteriliknande moment inom dataspel.

Bakgrund

Om man i ett dataspel vinner något med slumpens hjälp (exempelvis i en s.k. lootlåda) som kan köpas eller säljas för pengar eller pengars värde utanför dataspelets virtuella miljö kan det enligt Spelinspektionen betraktas som spel om pengar, och spelet omfattas därmed av spellagen (2028:1138). Enligt Spelinspektionen måste en vinst som en spelare får enligt spellagen ha ett värde i pengar i den verkliga världen och inte bara i dataspelet. Enligt Spelinspektionens webbplats har myndigheten möjlighet att utöva tillsyn över moment i dataspel som kan klassas som spel om pengar, t.ex. lootlådor.

År 2019 gav regeringen Konsumentverket i uppdrag att kartlägga konsumentskyddet vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel (Fi2019/01630/KO). Konsumentverket redovisade uppdraget i rapporten Kartläggning av konsumentskyddet vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel (2019). Enligt rapporten är skyddet för barn och unga omfattande oavsett om spellagen är tillämplig eller inte. Befintlig forskning och det underlag som finns om konsumentproblem bedömdes enligt myndigheten inte tala för att det finns ett tydligt behov av ytterligare reglering på området. Konsumentverket ansåg att tillsyn ändå kan bedrivas utifrån övriga konsumentskyddande regelverk såsom marknadsföringslagen (2008:486) och lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Också Folkhälsomyndigheten lyfter frågan. I kunskapssammanställningen Digitala medier och barns och ungas hälsa (2024), bilaga 3, konstateras bl.a. att de flesta plattformar och appar som barn och unga använder drivs i kommersiella syften, och att dessa ägs av stora internationella företag som inte lyder under svensk lagstiftning. De kommersiella aspekterna av digitala medier inkluderar marknadsföring och tekniska lösningar, inklusive algoritmer och interaktionsdesign. Det är vidare Folkhälsomyndigheten genomför longitudinella befolkningsundersökning som undersöker spelande och hälsa, Swedish Longitudinal Gambling Study (Swelogs). Swelogs gör omfattande långsiktiga befolkningsstudier av relationen mellan spel om pengar och hälsa. Den senaste studien genomfördes 2021. Enligt studien var andelen 16–17-åringar som köpt lootlådor under de senaste tolv månaderna 16 procent.

Här kan vidare nämnas att Barnombudsmannen, Statens medieråd och Integritetsskyddsmyndigheten gemensamt har tagit fram en vägledning för aktörer som ansvarar för sociala medier, spel och andra digitala miljöer, Barns och ungas rättigheter på digitala plattformar – en vägledning till aktörer (2020) i syfte att stärka barns rättigheter på nätet. Vägledningen syftar till att göra internet till en tryggare och säkrare plats för barn och unga. Vägledningens syfte är att ge generellt stöd främst utifrån ett integritetsperspektiv där

dataskyddsförordningen är en central lagstiftning och ett barnrättsperspektiv utifrån barnkonventionen. Vägledningen innehåller också råd baserade på lagstiftarens intentioner att skydda barn från skadlig mediepåverkan.

Det kan också nämnas att Rädda Barnen på sin webbplats informerar om riskerna med gambling genom gaming.

Spelinspektionen fick i regleringsbrevet för 2024 i uppdrag av regeringen att kartlägga de bakomliggande faktorerna till att ungas spelande ökar och hur sådant spelande finansieras samt att följa utvecklingen av ungas spelande. Myndigheten skulle vid genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter från Folkhälsomyndigheten, Konsumentverket och Kronofogdemyndigheten (Fi2023/03130). Uppdraget redovisades den 29 januari 2025. I rapporten konstateras att forskning på samband mellan lootlådor och spel om pengar har pågått under många år, och sammantaget finns det stöd för ett samband mellan lootlådor och spelproblem. Det finns även senare studier som visar att köp av lootlådor predicerar spel om pengar. Rapporten hänvisar till att det även i Swelogs 2021 har uppmätts samband mellan att spendera pengar på lootlådor, och att ha ett problematiskt spelande om pengar. Enligt Swelogs tycks det dock vara just lootlådorna som har ett samband med problematiskt spelande om pengar, och inte dataspel i sig. I rapporten hänvisas även till en undersökning genomförd av Folkhälsomyndigheten 2021 som visade att 34 procent av 16–17-åringarna hade spelat om pengar det senaste året, vilket är en ökning jämfört med 2015 då 20 procent hade spelat om pengar det senaste året.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Konsumentverket i sin rapport från 2019 inte ansett att det fanns behov av ytterligare reglering på området. Andelen unga som spelar har dock ökat och utskottet anser att Spelinspektionens rapport är ett angeläget kunskapsunderlag för vidare hantering av frågan. Utskottet vill här understryka att utgångspunkten för barns skydd mot skadlig mediepåverkan är barnkonventionen, som sedan 2020 är svensk lag. Utskottet ser i dag inte skäl till tillkännagivanden men avser att noga följa frågan. Motionerna 2024/25:76 (SD), 2024/25:1419 (SD) yrkande 5, 2024/25:2617 (MP) yrkande 13 samt 2024/25:3110 (S) yrkande 81 avstyrks därmed.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsförslag som beretts i förenklad ordning.
Jämför särskilt yttrande 1 (SD) och 2 (V).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare under valperioden berett motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor. Detta har gjorts i betänkandena 2022/23:KrU7 och 2022/23:KrU9. Utskottet avstyrker yrkandena i bilaga 2.

Reservationer

1. En oberoende public service, punkt 1 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 60 och
bifaller delvis motionerna

2024/25:442 av Serkan Köse (S),

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 44 och

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 17.

Ställningstagande

Vi menar att public services breda uppdrag är en avgörande faktor för att nå hela befolkningen och uppbära ett högt förtroende. Parlamentariskt sammansatta kommittéer spelar en viktig roll för att skapa breda politiska överenskommelser, skapar gemensamma beskrivningar av problem och bidrar till noggrann analys, samförståndslösningar och samverkan.

Regeringens direktiv till public service-kommittén förhandlades inte med oppositionspartierna och oppositionen hade inte möjlighet att påverka dess inriktning. Vi beklagar att gemensamma beskrivningar av problem, samförståndslösningar och samverkan i centrala frågor inte har uppnåtts i kommitténs arbete. Vi socialdemokrater anser att tillfälliga politiska majoriteter inte ska bli styrande i fråga om public service som utgör en demokratisk kollektiv nytthet som gynnar alla medborgare.

Vi menar att det primärt är i samband med medelstillsdelningen som public service-bolagens självständighet och integritet kan påverkas. Den förra public service-kommittén ansåg att det, mot bakgrund av den särställning som statsmakten gett public service samt vikten av att stärka verksamhetens oberoende, fanns skäl för riksdagen att fatta ett beslut om medelstillsdelning för hela tillståndsperioden och därmed avskaffa den årliga medelsprövningen. Därför infördes i lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst en bestämmelse om att beslut om medelstillsdelning avser hela tillståndsperioden. Eftersom ett tillfälligt politiskt majoritetsbeslut ligger till grund för kommitténs förslag om medelstillsdelning anser vi att lagens bestämmelse om tillsdelning av avgiftsmedel för hela tillståndsperioden om åtta år är satt ur spel.

För närvarande bereds betänkandet inom Regeringskansliet och vi socialdemokrater vill verka för blocköverskridande samverkan eftersom den parlamentariska kommitténs arbete sattes ur spel genom Tidöavtalet.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

2. En oberoende public service, punkt 1 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 17 och
bifaller delvis motionerna

2024/25:442 av Serkan Köse (S),

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 44 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 60.

Ställningstagande

Public service spelar en stor roll för speglingen av hela landet. Den behövs sida vid sida med de privata aktörerna för att ha en mångfald av perspektiv. Vi har i Sverige haft en tradition att finna breda politiska överenskommelser om public service. Denna tradition behöver värnas. Det bidrar till en möjlighet att utveckla verksamheterna i ett långsiktigt perspektiv, men det bidrar också till ett större politiskt oberoende. Ett fortsatt brett uppdrag ger en igenkänning och gör att fler kan hitta till public service vid exempelvis en kris, när det är extra viktigt att kunna söka sig till en tillförlitlig källa. Centerpartiet värnar public services viktiga uppdrag att granska makten. Vi vet också att public services kapacitet och opartiskhet i många fall varit ett av de första offren när auktoritära och illiberala ledare tar makten. Jag menar därför att public services oberoende bör skyddas.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

3. En oberoende public service, punkt 1 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 44 och
bifaller delvis motionerna

2024/25:442 av Serkan Köse (S),

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 17 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 60.

Ställningstagande

Jag vill understryka vikten av en bred och oberoende public service och dess demokratiska betydelse. För att public service ska kunna fortsätta att bidra till demokratiutvecklingen är ett brett utbud för hela befolkningen, hög tillgänglighet och ett fortsatt högt förtroende centralt.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

4. Public services påverkan på mediemarknaden, punkt 2 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1336 av Alexander Christiansson m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Tillsammans med Tidöpartierna har vi tagit fram ett förslag till nytt sändningstillstånd, och betänkandet ligger nu på regeringens bord. Förslaget som utredningen lagt fram innehåller bl.a. ett fokus på att public service-bolagen ska visa en ökad hänsyn mot kommersiella aktörer samt att bolagen ska vidta åtgärder för att stärka förtroendet hos de grupper som i dagsläget har ett lågt förtroende för bolagen. Utöver detta har ett fokus från vår sida varit att få bort identitetspolitik ur bolagens uppdrag, genom ett förslag på ett ändrat speglingsuppdrag. Inom ramen för utredningen skulle samtidigt en analys göras av public services påverkan på den kommersiella mediemarknaden. Detta gjordes, men vår bedömning är att en mer djupgående analys är nödvändig. Beroende på aktör varierar svaret väldigt från om bolagen ens har någon inverkan till att de har en mycket stor inverkan. Ska Sverige ha en hållbar och fungerande mediemarknad är det centralt att vi vet vilken

marknadspåverkan public service-bolagen har. Vi menar därför att regeringen bör initiera en utredning eller ge en myndighet i uppdrag att djupgående analysera vilken påverkan public service har på den svenska mediemarknaden.

5. Tillgänglighetsfrågor, punkt 3 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1421 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5,
bifaller delvis motionerna

2024/25:1745 av Jan Riise m.fl. (MP) yrkande 5 och
2024/25:1747 av Jan Riise m.fl. (MP) yrkande 5 och
avslår motion

2024/25:339 av Jessica Rodén (S) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Det finns ett stort intresse världen över för såväl den nordiska kulturen som våra språk. År 2019 valde det amerikanska företaget Walt Disney Company i samband med lanseringen av filmen Frost 2 att ljudsätta, dvs. dubba, hela filmens dialog till nordsamiska med anledning av att filmen utspelar sig i denna miljö. Populärkulturen utgör en möjlighet att inte bara bevara våra minoritetsspråk utan även stärka och skapa ett bredare intresse för dem. Möjligheten att underlätta och skapa bättre förutsättningar för översättning och dubbing av spelfilm och tv-serier som utspelar sig i miljöer där språket talas eller har sin hemvist, och även andra produktioner, bör därför utredas. Inom strömmande film och serier, på plattformar som exempelvis Netflix eller Disney, finns ofta ett flertal undertexter tillgängliga för tittaren. Möjligheten att underlätta för denna typ av beställtjänster att erbjuda undertexter på våra svenska minoritetsspråk anser vi också bör utredas. Vi anser också att det statligt finansierade public service-företaget SVT bör ges i uppdrag att erbjuda undertexter på minoritetsspråk för sina egna produktioner där undertexter på svenska och/eller engelska i övrigt erbjuds.

6. Tillgänglighetsfrågor, punkt 3 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1745 av Jan Riise m.fl. (MP) yrkande 5 och

2024/25:1747 av Jan Riise m.fl. (MP) yrkande 5,

bifaller delvis motion

2024/25:1421 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 4 och 5 samt avslår motion

2024/25:339 av Jessica Rodén (S) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Synliggörandet av de nationella minoriteterna och minoritetsspråken i samhället genom public service är av stor betydelse för att åstadkomma en ökad medvetenhet och kunskap om de nationella minoritetsspråken. Med public service får minoritetsspråken en mer självklar plats i samhället. Det främjar möjligheten att ta del av sitt minoritetsspråk och sin kultur i hela Sverige. Med den nuvarande regeringen sker stora nedskärningar och begränsningar av public service. Detta riskerar att drabba de nationella minoriteterna särskilt hårt. Public service-bolagen, SR, SVT och UR, är idag de enda rikstäckande medier som tillhandahåller ett brett utbud på de fem nationella minoritetsspråken.

I det kommande sändningstillståndet, från 2026, vill Miljöpartiet att public services programutbud på de nationella minoritetsspråken ska öka. Det behövs både mer nyhetsinslag och mer kulturinslag för att hålla minoritetskulturer och minoritetsspråk levande.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

7. Public services beredskapsuppdrag, punkt 4 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3038 av Daniel Helldén m.fl. (MP) yrkandena 14 och 15.

Ställningstagande

I tider av globalisering av det svenska medielandskapet, där stora internationella plattformsföretag har haft stor inverkan på såväl reklammarknaden som publiken, och med långtgående digitalisering och förändrade medievanor, är public services roll central för saklig och opartisk information, professionell journalistik och faktagranskning, för att värna det svenska språket och den svenska produktionsmarknaden, för de nationella minoritetsspråken, för ett mångsidigt och brett programutbud och för att bidra till gemensamma referensramar och kunna fungera som lägereld för den svenska befolkningen. Public service har också en särställning i totalförsvaret genom sitt höga förtroende hos befolkningen, sina breda och allsidiga uppdrag i allmänhetens tjänst och kraven på oberoende.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

8. Förstärkt medie- och informationskunnighet, punkt 5 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 42 och

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 8.

Ställningstagande

I en tid där de flesta människor, inte minst unga, tillbringar mycket tid i den digitala miljön och exponeras för en flod av olika budskap är förmågan att kritiskt analysera information och olika källor viktigare än någonsin tidigare. Vi vill också att samordningen av frågor om medie- och informationskunnighet (MIK), inklusive bildförståelse, ska förbättras mellan samhällets olika sektorer. Som ett naturligt nästa steg anser Miljöpartiet att en nationell strategi för stärkt motståndskraft mot desinformation och propaganda ska tas fram så att medie- och informationskunnigheten kan stärkas. Ett sådant arbete bör bedrivas i nära samarbete med de aktörer som påverkas i störst utsträckning.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

9. Framtidens filmpolitik, punkt 6 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 54,

bifaller delvis motion

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 6 och

avslår motion

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1, 8 och 11–13.

Ställningstagande

Trenden med globala techjättar och storbolag som etablerat verksamhet i Norden och Sverige har snabbt förändrat medielandskapet och svenskars konsumtion av audiovisuellt innehåll. Bolagen konkurrerar med inhemska svenska aktörer om såväl intäkter som svenska folkets tid och uppmärksamhet. Enligt SVT kommer marknaden för strömning inte att öka; istället väntas konkurrensen hårdna mellan befintliga aktörer. En avgörande fråga är därför den svenska filmens utrymme och framtida finansiering.

Om svensk innehållsproduktion ska klara den internationella konkurrensen och erbjuda publiken mer svenskt kvalitativt innehåll behövs det en ny ekonomisk och politisk modell – detta i syfte att motverka marknadsbrister som mindre innehåll på det egna landets språk, ge ett litet språkländ förmåga att konkurrera och motverka andra språkländers dominans samt bidra till en kulturell diversitet. Vi anser att riksdagens partier måste involveras i ett gemensamt omtag av finansieringen av svensk film inför framtiden. Vi menar att frågan om svensk films möjligheter att växa är betydande för de svenska kulturella och kreativa näringarna. En ny svensk filmpolitik måste se över nivån på produktionsincitamenten, den statliga samverkan med de regionala fonderna samt nivån och förordningens struktur för fördelning av filmproduktionsincitament. Vi välkomnar att det tillsatts en utredning men anser att det primärt är frågan om filmens framtida finansiering som måste analyseras och förbättras.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

10. Framtidens filmpolitik, punkt 6 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C) yrkande 6,
bifaller delvis motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 54 och
avslår motion

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1, 8 och 11–13.

Ställningstagande

Film tillhör de mest tillgängliga kulturformerna i Sverige. Biografer bidrar själva till en kulturell upplevelse och är en viktig del i en infrastruktur som sammantaget ger tillgång till ett brett kulturliv i hela landet. När den dåvarande regeringen 2015 sa upp filmavtalet, som under 1963–2016 finansierade filmpolitiken, och ersatte det med en statlig filmpolitik var vi kritiska, bl.a. för att det finansierades genom att momsen på biobesök höjdes. Vi har också drivit på för att se över hur man kan få en bättre parts- och branschsamverkan inom filmområdet sedan filmavtalet sagts upp. Det är viktigt att det finns goda förutsättningar att göra svensk film. Film produceras på fler sätt än tidigare. Detsamma gäller hur man tar del av film på fler plattformar, exempelvis via de många strömningstjänster som kommit.

Den nu tillsatta utredningen av den nationella filmpolitiken har i uppdrag att se över vissa delar av filmpolitiken, men den har inte i uppdrag att se över finansieringen av den. Jag anser att det nu behövs en ny filmutredning för att se över filmpolitiken i stort inklusive finansieringen av filmstödet, möjligheten att upprätta ett nytt filmavtal samt frågan om ökat politiskt oberoende.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

11. Avgift för strömningstjänster, punkt 7 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S),
Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 55 och
bifaller delvis motion

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 33.

Ställningstagande

Sverige har ännu inte utnyttjat möjligheten att enligt artikel 13.2 i EU:s direktiv om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (AVMS-direktivet) kräva att medietjänster som sker på begäran eller som riktar sig till konsumenter inom en medlemsstats territorium men som är etablerade i andra medlemsstater bidrar ekonomiskt till produktion genom direktinvesteringar i innehåll och bidrag till nationella fonder. Vi föreslår därför att frågan ska utredas och att en audiovisuell avgift ska införas i Sverige.

12. Avgift för strömningstjänster, punkt 7 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 33 och
bifaller delvis motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 55.

Ställningstagande

År 2018 beslutade EU om ett direktiv om audiovisuella tjänster, som bl.a. innehåller kvoter för strömningstjänster som Netflix för andelen europeiskt innehåll. Lagen möjliggör även för EU:s medlemsländer att införa krav på strömningstjänsterna att bidra till nationell film- och tv-produktion. Allt fler länder i Europa har infört eller kommer att införa en sådan avgift, exempelvis Frankrike, Danmark och Belgien. Länderna har lagt sig på olika nivåer för avgiften och exakt hur den är utformad, men gemensamt är att man ser det som rimligt att dessa tjänster – på samma sätt som inhemska aktörer via skattsedeln – är med och bidrar till filmproduktionen.

Tillskottet i svenskspråkig film- och tv-dramaproduktion från strömningsaktörer är viktigt, men vi vet inte hur framtidens affärsmodeller ser ut. Redan nu har flera aktörer backat i sin svenska produktion. Sverige är ett litet

språkområde och vi behöver vidta åtgärder för att främja en stark inhemsk film- och produktionsmarknad och de berättelser som kommer från det svenska filmskapandet. Miljöpartiet vill därför att även Sverige inför detta system. Jag anser att en utredning som drar lärdomar från de länder som redan infört systemet genast bör tillsättas.

13. Produktionsincitament, punkt 8 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 57,
bifaller delvis motionerna

2024/25:1068 av Magnus Berntsson (KD),
2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och
2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 34 och
avslår motion

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Produktionsincitament infördes i samband med den socialdemokratiskt ledda regeringens budget 2022/23. Stödet är i form av en rabatt om 25 procent på produktionskostnaderna. Det betyder att ett företag som har produktion av audiovisuella verk som sin huvudsakliga verksamhet kan söka stöd för en del av kostnaden för en produktion och sedan få den återbetald efter att kostnaden har uppstått. Det grundläggande syftet med filmproduktionsincitamenten är att främja tillväxten av svensk film och filmskapande i Sverige. Men incitamenten är strukturellt underfinansierade sett till antalet bolag som söker och har därtill hos Tillväxtverket ett ohållbart ansökningsförfarande. Vi anser att stödet på sikt måste stärkas samt att ansökningsförfarandet måste förbättras och uppmanar regeringen att se över frågan.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

14. Produktionsincitament, punkt 8 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 34,
bifaller delvis motionerna

2024/25:1068 av Magnus Berntsson (KD),

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 57 och
avslår motion

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Att produktionsincitamenten nu finns på plats är viktigt för att jämna ut konkurrensförutsättningarna för svensk film gentemot andra länder i Europa. Men det finns flera skäl att reflektera över införandet och tillämpningen, eftersom medlen tar slut inom några minuter. Jag anser att regeringen skyndsamt bör utvärdera lärdomarna och även se över hur mer resurser kan tillföras systemet.

15. Biografernas förutsättningar, punkt 9 (S, MP)

av Mats Berglund (MP), Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S),
Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 35,
bifaller delvis motion

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 och
avslår motion

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 7.

Ställningstagande

I den digitala omställningen har det skett en snabb framväxt av strömnings-tjänster för rörlig bild. Biografens roll i tittarmönstret har minskat men utgör ändå fortfarande en betydelsefull del av den kulturella infrastrukturen som möjliggör möten och gemenskap i hela landet. Att uppleva en film på stor duk på en biograf är en annan kulturupplevelse än framför en tv eller skärm. Men när publiken avtar riskerar biografer runt om i landet att behöva stänga. Vi menar därför att biografernas förutsättningar behöver ses över och stärkas. Vi anser att regeringen bör adressera frågan i en kommande proposition i samband med filmutredningens slutbetänkande.

16. Ett breddat kulturbegrepp, punkt 10 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 3,
bifaller delvis motionerna

2024/25:582 av Rickard Nordin (C) yrkande 2 och

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 36 och
avslår motion

2024/25:582 av Rickard Nordin (C) yrkande 3.

Ställningstagande

E-sport är ett samlingsbegrepp för spel och tävlingar som utförs på datorer, spelkonsoler, telefoner och surfplattor i en virtuell miljö där personerna spelar olika sorters digitala spel på egen hand, i lag eller mot varandra. Tävlingarna kan spelas via internet, lokala nätverk, LAN-träffar eller med spelare som samsas vid samma dator eller konsol. E-sporten har satt Sverige på kartan och bidrar med allt från arbetstillfällen till skatteintäkter men betraktas trots detta inte som en formell kulturform till skillnad mot exempelvis film och musik. När e-sporten inte erkänns som en officiell idrott och kulturform innebär det ett stort antal problem och utmaningar, vilket riskerar att leda till att Sverige tappar sin ledande position på området.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

17. Ett breddat kulturbegrepp, punkt 10 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 36 och
bifaller delvis motionerna

2024/25:582 av Rickard Nordin (C) yrkandena 2 och 3 samt
2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Den svenska spelbranschen är internationellt erkänd och har vuxit snabbt på kort tid. Orsaker bakom ”det svenska spelundret” har antagits vara ett gynnsamt näringslivsklimat med lågt skattetryck för snabbt växande företag och en tidigt utbyggd digital infrastruktur med bredband och hemdatorer, men också en tradition av stark kulturell infrastruktur med tidig introduktion till kultur och kreativitet, en stark kulturskola och ett utbrett finmaskigt nät av studieförbund.

Någon uttalad nationell strategi för dataspelsbranschen har dock inte funnits. I våra grannländer har gamingpolitiken ridit på en framgångsrik filmpolitik, men både Norge och Danmark har nyligen separerat kulturområdena och har en uttalad politik för gaming och dataspel. I ett större internationellt perspektiv framkommer också att många länder har en strategi för statliga stöd till den växande spelbranschen.

För att Sverige ska behålla sin ställning och stärka branschen, spelkulturen och innovation och kreativitet kring spelutveckling krävs en nationell samling och strategi. I en rapport från forskningsinstitutet Rise (2023) identifieras fem utmaningar för branschen: kompetensbrist, forskningsluckor, resurser för utveckling, systematiska utmaningar såsom hinder för arbetskraftsinvandring och investerings- och exportstöd samt bristande förståelse och acceptans för dataspelsbranschen. Det finns också ett behov hos såväl branschen som dess utövare av att få acceptans och stärka sin ställning som en kulturyttring. Här kan den nationella kulturpolitiken bidra med kunskapsspridning bl.a. till kommuner och regioner.

Jag anser att regeringen borde ta initiativ för att samordna framtagandet av en nationell strategi för dataspel för en växande bransch och ett levande kulturliv kring gaming och dataspel. Förslagsvis kan en sådan strategi tas fram i samråd med dataspelsbranschen och utgå från den rapport som Rise har presenterat under hösten. Strategin bör innefatta de delar som nämnts ovan i

fråga om kompetensförsörjning, en liberalare migrationspolitik, resursfördelning och ett stärkande av spelutvecklingens ställning som kulturyttring.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

18. Dialog med spelbranschen, punkt 11 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anføres i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 73.

Ställningstagande

Sverige är sedan länge framträdande när det gäller spel och spelutveckling. Det finns flera stora och framgångsrika spelföretag som har producerat några av de mest populära spelen i världen, t.ex. Minecraft, Battlefield och Candy Crush. Den svenska spelbranschen präglas av både hög kreativitet och avancerad teknologi. Sverige har blivit en av världens ledande exportörer av videospel. Även om framgångarna är många finns det problem som branschen har identifierat. Rapporten Vågar in i spelbranschen kartlägger Sveriges spelutbildningar och visar på utmaningar kopplade till kompetensförsörjning. Sverige har haft många framstående e-sportutövare som rönt stora framgångar internationellt. E-sport som fenomen växer hela tiden och vi måste stötta våra svenska utövare. Tidigare i år blev E-sportförbundet invalt som ett special-idrottsförbund i Riksidrottsförbundet, något som de arbetat länge för. Vi uppmanar regeringen att inleda en dialog med branschens företrädare för att diskutera de utmaningar som finns för olika aktörer inom branschen, såväl producenter som utövare.

19. Ett nationellt spelinstitut och en nationell strategi för dataspel, punkt 12 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 2, 8, 12 och 13, bifaller delvis motionerna

2024/25:582 av Rickard Nordin (C) yrkande 9,

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 37 och

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 12 och

avslår motion

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 14.

Ställningstagande

Sverige har Europas största omsättning inom e-sport. Enligt analysföretaget Newzoo omsätter e-sport mer pengar än traditionell sport, men trots detta hålls e-sporten fortfarande borta från det svenska rampljuset. Enligt en rapport från Dataspelsbranschen omsatte företagen inom den svenska spelindustrin 58,9 miljarder kronor under 2021. Många andra länder har insett e-sportens potential och vad den innebär för såväl ekonomi som utbildning och arbetsmarknad. Sverige riskerar dock att snart förlora sin ledande ställning om vi inte väljer att tydligare fokusera på branschen och dess möjligheter. Vårt grannland Danmark har likt många andra länder antagit en nationell strategi för att ta vara på e-sportens möjligheter, och Danmark är idag ett av Europas mest framgångsrika e-sportländer och ser ut att vara på god väg att gå om Sverige. Sverige bör likt Danmark anta en nationell strategi för e-sport för att säkerställa att branschen får den uppmärksamhet och det fokus som behövs för att tillvarata branschens tillväxt och fördelar samt för att säkerställa att Sverige behåller sin starka ställning på området.

Det behövs vidare ett starkare rättsskydd som ger berörda myndigheter möjlighet att agera mot aktörer utan kontroll eller insyn, spelmissbruk med ekonomiska konsekvenser bland barn, ungdomar och vuxna samt penningtvätt. Sverigedemokraterna anser att ett spelinstitut kan säkerställa att myndigheter har nödvändig kompetens.

För att säkerställa konstnärlig frihet inom spelutveckling med plats för nytänkande föreslår Sverigedemokraterna att man utreder möjligheten att införa ett e-sportråd. Spelutvecklare med nya idéer presenterar sin idé för rådet, som i sin tur fattar beslut och beviljar ekonomiska bidrag för att utvecklaren ska få möjlighet att tänka nytt utan att behöva oroa sig för ekonomin. Målgruppen är med fördel fristående programmerare och spelutvecklare utan koppling till redan etablerade spelutvecklare. Politik ska inte blandas ihop med den fria kulturen mer än nödvändigt, varför ett e-sportråd lämpligen sätts samman och enbart består av företrädare från den egna branschen.

I vårt samhälle blir vi alltmer stillasittande och vi menar att spel- och e-sportbranschen är en viktig aktör för att motverka denna utveckling. E-sport

och spel kan med fördel användas för att uppmuntra till rörelse och fysisk aktivitet. Vi menar att e-sport kan bidra till att man blir mer fysiskt aktiv om man uppmuntras till det i de spel man spelar men också när man förstår att hälsoperspektivet är viktigt om man som spelare vill nå framgång.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

20. Ett nationellt spelinstitut och en nationell strategi för dataspel, punkt 12 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 37 och

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkandena 12 och 14,
bifaller delvis motionerna

2024/25:582 av Rickard Nordin (C) yrkande 9 och

2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motion

2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 8, 12 och 13.

Ställningstagande

Den svenska spelbranschen är internationellt erkänd och har vuxit snabbt på kort tid. Orsaker bakom ”det svenska spelundret” har antagits vara ett gynnsamt näringslivsklimat med lågt skattetryck för snabbt växande företag och en tidigt utbyggd digital infrastruktur med bredband och hemdatorer, men också en tradition av stark kulturell infrastruktur med tidig introduktion till kultur och kreativitet, en stark kulturskola och ett utbrett finmaskigt nät av studieförbund. Någon uttalad nationell strategi för dataspelsbranschen har dock inte funnits. I våra grannländer har gamingpolitiken ridit på en framgångsrik filmpolitik, men både Norge och Danmark har nyligen separerat kulturområdena och har en uttalad politik för gaming och dataspel. I ett större internationellt perspektiv framkommer också att många länder har en strategi för statliga stöd till den växande spelbranschen. För att Sverige ska behålla sin ställning och stärka branschen, spelkulturen och innovationen och kreativiteten kring spelutveckling krävs en nationell samling och strategi. I en rapport från forskningsinstitutet Rise (2023) identifieras fem utmaningar för branschen: kompetensbrist, forskningsluckor, resurser för utveckling, systematiska utmaningar såsom hinder för arbetskraftsinvandring och investerings- och exportstöd, samt bristande förståelse och acceptans för

dataspelsbranschen. Flera av utmaningarna har börjat mötas med åtgärder medan andra behöver offensiva politiska beslut. Rise har själva initierat ett arbete med en nationell strategi som presenterades hösten 2024. Det finns också ett behov hos såväl branschen som dess utövare av att få acceptans och stärka sin ställning som en kulturyttring. Här kan den nationella kulturpolitiken bidra med kunskapsspridning bl.a. till kommuner och regioner.

Jag menar att regeringen borde ta initiativ för att samordna framtagandet av en nationell strategi för dataspel för en växande bransch och ett levande kulturliv kring gaming och dataspel. Förslagsvis kan en sådan strategi tas fram i samråd med dataspelsbranschen och utgå från den rapport som Rise presenterat. Den bör innefatta de delar som nämnts ovan i fråga om kompetensförsörjning, en liberalare migrationspolitik, resursfördelning och ett stärkande av spelutvecklingens ställning som kulturyttring.

21. Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel riktade mot barn och unga, punkt 13 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 81 och
bifaller delvis motionerna

2024/25:76 av Fredrik Lindahl (SD),

2024/25:1419 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 13.

Ställningstagande

Folkhälsomyndigheten pekar på att det finns ett samband mellan dataspel och problem med spel om pengar, och vissa inslag i dataspel är särskilt problematiska i det perspektivet. Sambandet kan vara viktigt för arbetet med att förebygga problem med spel om pengar. Bland män som spelade dataspel dagligen 2018 hade andelen med problemspelande ökat tre år senare. Bland kvinnor som spelade dataspel dagligen 2018 hade andelen med någon grad av spelproblem ökat tre år senare. Vi anser att detta måste uppmärksammas och stävjas.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ge regeringen till känna.

22. Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel riktade mot barn och unga, punkt 13 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Daniel Lönn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:76 av Fredrik Lindahl (SD) och

2024/25:1419 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och
bifaller delvis motionerna

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 13 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 81.

Ställningstagande

I spel på olika digitala plattformar som datorer och mobiltelefoner förekommer i flera fall lotteri- och kasinoliknande moment, som kommit att gå under namnet lootlådar (loot boxes). Det handlar om upplägg i spel där användare för verkliga pengar slumpmässigt köper virtuella föremål, vilket i vissa fall kan vara att betrakta som ett lotteri, inte minst om de virtuella föremålen i ett senare skede i någon form kan växlas tillbaka till verkliga pengar. Fenomenet har ökat i spelvärlden på senare år, och har blivit ett populärt sätt för spelbolagen att öka sina intäkter. Under våren 2019 gav regeringen Konsumentverket i uppdrag att kartlägga och bedöma eventuella brister vid lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel, såsom nämnda lootlådar. Initiativet välkomnades av oss sverigedemokrater. I oktober 2019 presenterade Konsumentverket sin kartläggning, vilken senare överlämnades till Spelmarknadsutredningen. Konsumentverkets kartläggning visade bl.a. på att det har funnits fall där unga personer har spenderat mycket pengar via lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel. Enligt samma kartläggning verkar det dock samtidigt som om antalet lotteri- och kasinoliknande inslag i spel som i nuläget kan anses omfattas av spellagen är begränsat. Den tidigare socialdemokratiska regeringen gjorde i sin proposition från 2022 om en förstärkt spelreglering bedömningen att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att täcka in lotteri- och kasinoliknande inslag i dataspel som inte redan omfattas av lagens tillämpningsområde. Precis som flera remissinstanser som yttrade sig inför att propositionen lades fram nöjer sig Sverigedemokraterna dock inte med att göra ingenting sett till dagens situation. Vi välkomnar kunskapshöjande insatser i frågan, men vi menar också att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder som

bidrar till att stärka konsumentskyddet i förhållande till fenomenet med lootlådar, och då i synnerhet med fokus på att skydda minderåriga personer.

23. Konsumentskydd vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel riktade mot barn och unga, punkt 13 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP) yrkande 13 och

bifaller delvis motionerna

2024/25:76 av Fredrik Lindahl (SD),

2024/25:1419 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 81.

Ställningstagande

Inom vissa typer av spel förekommer allt oftare hasardliknande moment eller aggressiv marknadsföring som ibland kan vara vilseledande. Det kan bl.a. handla om spel som marknadsförs som gratis att spela, men där köp av tillägg eller någon annan form av betalning så småningom kan krävas. Användning av vilseledande metoder för att driva försäljning är allvarligt, särskilt när det riktas mot barn. Marknadsföringslagen är tydlig med att vilseledande metoder inte är tillåtna, och det finns goda initiativ i självreglerande system som PEGI på marknaden. Men det är tydligt som marknaden utvecklas att det kan finnas behov av att se över lagstiftning och reglering för att säkerställa att det inte finns kryphål i lagen som möjliggör vilseledande metoder. Vi menar att regeringen bör agera för att regleringen av marknadsföring och köp i spel ses över.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (SD)

Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Daniel Lönn (SD) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar vi till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2022/23:KrU9. Vi vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 14 (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande frågor i bl.a. betänkande 2022/23:KrU9. Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

3. Public service (S, V, C, MP)

Mats Berglund (MP), Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Vasiliki Tsouplaki (V) och Catarina Deremar (C) anför:

Det nuvarande säkerhetspolitiska läget är det allvarigaste sedan andra världskrigets slut. Till följd av den nya situationen uppstår utmaningar i fredstid. Sverige är utsatt för påverkanskampanjer och desinformation som hotar och undergräver Sveriges säkerhet. Det riskerar att leda till polarisering och minskat förtroende för samhällets institutioner. Det har varit utgångspunkten för många av våra diskussioner under arbetet med den utredning som ska ligga till grund för villkoren för public service under perioden 2026–2033.

Public service-företagen har en särställning i totalförsvaret genom sina breda och allsidiga uppdrag i allmänhetens tjänst, sin stabila finansiering, sina krav på tillgänglighet, sitt oberoende, sitt höga förtroende och sitt stöd i befolkningen. Medieforskning visar att människor som lever i informationsmiljöer där public service har en stark ställning har bättre kunskaper om politik och samhälle än människor som lever i mer renodlat

kommersiella informationsmiljöer. Det är av betydelse för demokratin och dess förmåga att fungera.

Globaliseringen, digitaliseringen och teknikutvecklingen har förändrat det svenska medielandskapet i grunden. Allt fler internationella medieaktörer etablerar sig i Sverige och har de senaste åren stöpt om förutsättningarna för både medieekonomin och innehållsmarknaden. För ett litet språkland som

Sverige innebär utvecklingen av mediemarknaden att produktioner på det svenska språket utmanas av innehåll på världsspråk.

Mot bakgrund av detta ser våra partier omfattande behov för public serviceföretagen SR, SVT och UR nästa villkorsperiod 2026–2033. Uppdraget att nå ut till hela befolkningen i ett nytt medielandskap, fungera som en samlande kraft i samhället, utveckla svenskspråkigt kulturellt och folkbildande innehåll och motverka desinformation genom verifiering och granskning av nyhetsuppgifter samt dess roll i totalförsvaret förutsätter en ny analys av både villkor och medelstilldelning. I detta syfte har vi agerat konstruktivt i den parlamentariska kommittén för att finna gemensamma beskrivningar av problem, noggrann analys och samförståndslösningar.

Tidöpartierna har dessvärre prioriterat att hålla ihop sitt eget regeringsunderlag framför en långsiktig blocköverskridande överenskommelse. Mycket sent i utredningsarbetet har stora skillnader uppstått som en konsekvens av Tidöpartiernas interna förhandlingar, vilket förklarar de många reservationerna och det alternativa förslag till medelstilldelning som våra partier föreslår.

Vår bedömning är att kommittén borde ha landat i en högre medelstilldelning än vad Tidöpartierna föreslår. Public serviceföretagen har redan fått omfattande sparpaket. Både SR och SVT har sagt upp personal det senaste året. Uppskattade program och hela redaktioner har avvecklats. Vår gemensamma ambition har varit att föreslå en medelstilldelning för 2026–2033 som skapar goda möjligheter att fortsätta producera högkvalitativa program i en mer osäker framtid. Nu befarar vi att public serviceföretagen tvingas göra stora besparingar i programverksamheten. Vi delar inte heller Tidöpartiernas beskrivning av att det finns stora möjligheter till effektivisering samtidigt som kraven kvarstår på att ha ett brett nyskapande utbud med hög kvalitet, folkbildande ambitioner och lokal närvaro.

Utöver detta är vi kritiska till ytterligare delar av kommitténs slutsatser, däribland inriktningen i fråga om konkurrenssituationen, public services närvaro digitalt samt speglingsuppdraget. Dagstidningar och kommersiella aktörer inom ljud och rörlig bild har i det förändrade medielandskapet, och med den höga konkurrensen på annonsmarknaden, en svår situation. Det är dock av vikt att regleringen av public service inte innebär att tillgängligheten till nyheter digitalt försvagas, inte minst gentemot grupper med särskilda behov.

I den nya digitala samtiden är det av yttersta vikt att public serviceföretagen finns där publiken är. För åldersgruppen 8–19 år är Tiktok den plattform som flest använder som nyhetskälla. Således är det av stor vikt att oberoende och

sakliga nyhetsmedier inte frångår möjligheten att väcka intresse för sina program och erbjuda ett alternativ på plattformarna. Trots detta föreslår Tidöpartierna en återhållsam strategi vid användning av externa internetplattformar. Inriktningen är anmärkningsvärd eftersom sociala medier är viktiga kanaler för att nå ut till yngre målgrupper med oberoende och korrekt information.

Huvuddragen i de totalt 120 remissvar som lämnats in till Kulturdepartementet om public service-kommitténs betänkande lyfter public services viktiga roll i samhället och understryker vikten av ett fortsatt brett innehållsuppdrag. En betydande majoritet uttrycker en oro över att kommittén inte har lyckats enas över partigränserna, särskilt i fråga om medelstillelningen för uppdragsperioden. En majoritet av remissinstanserna anser att kommitténs förslag till medelstillelning inte är tillräckligt för att bolagen ska kunna uppfylla sitt breda uppdrag och möta de utmaningar Sverige står inför. Flera remissinstanser pekar därtill på att förslaget saknar konsekvensanalys och inte tydligt visar hur olika faktorer påverkar företagens resursbehov.

Enligt propositionsförteckningen våren 2025 kommer propositionen En lag om public service och riktlinjer för verksamheten 2026–2033 att lämnas till riksdagen i maj 2025. Även om Tidöpartierna prioriterat den interna uppgörelsen, kommer vi i oppositionen att fortsätta att söka en bred politisk enighet.

4. Film (S)

Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S) anför:

Den svenska filmbranschen står inför betydande utmaningar och möjligheter i ett snabbt föränderligt medielandskap. Globala teknikjättar som Apple, Disney, Amazon, Bytedance och Netflix har etablerat sig i Norden och Sverige, vilket påverkar svenskarnas konsumtion av audiovisuellt innehåll. Dessa aktörer konkurrerar med inhemska svenska företag om både intäkter och publikens tid och uppmärksamhet. Enligt SVT förväntas strömningssmarknaden inte växa ytterligare; istället väntas konkurrensen hårdna mellan befintliga aktörer.

Cirka 60 procent av de svenska hushållen har abonnemang på strömningstjänster. Dessa tjänster står dock inför ekonomiska utmaningar på grund av ägarnas vinstkrav, vilket har lett till prishöjningar för konsumenterna, införandet av hybridtjänster med både abonnemang och reklam samt begränsningar av abonnemangsdeltagande utanför hushållen. Många av de globala aktörerna fungerar dessutom som innehållsgrindvakter, vilket påverkar vilket innehåll publiken får tillgång till.

I detta nya landskap verkar den svenska filmproduktionen. En avgörande fråga är därför den svenska filmens utrymme och framtida finansiering. Svenska Filminstitutet (SFI) spelar en central roll i finansieringen av svensk

film genom statliga medel. Utöver SFI:s stöd finns finansiering från regionala produktionscentrum, utländska finansiärer och privata företag. Nordisk Film- & TV-Fond stöder film- och tv-produktion i de nordiska länderna, och Europeiska kommissionens stödprogram bidrar till den europeiska film-, tv- och videoindustrin.

Sedan den 1 januari 2017 finansieras SFI:s verksamhet helt genom statliga medel, efter avskaffandet av det tidigare filmavtalet. Samtidigt höjdes momsen på biografbiljetter från 6 till 25 procent, vilket har påverkat priset på biobiljetter och besöksantalet. Sverige har nu en av de högsta momssatserna på biobiljetter inom EU, vilket kan påverka både priset på biobiljetter, publikens biobesök och filmens finansiering. Det är därför viktigt att utvärdera vilken inverkan den höga svenska biografmomsen har på branschen.

Svenska konsumenter spenderar uppskattningsvis ca 3,5 miljarder kronor per år på film, vilket genererar omkring 700 miljoner kronor i momsintäkter till staten. Trots detta har SFI:s ekonomiska situation förvärrats under de senaste åren, med oförändrade statliga anslag sedan 2017 och ökade kostnader för hyror och inflation, vilket har lett till nedskärningar i verksamheten. Detta understryker behovet av en långsiktig och hållbar finansieringsmodell för svensk film.

Sverige ännu inte utnyttjat möjligheten att enligt artikel 13.2 i EU:s direktiv om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (AVMS-direktivet) kräva att medietjänster som riktar sig till konsumenter inom en medlemsstats territorium men som är etablerade i andra medlemsstater bidrar ekonomiskt till produktion genom direktinvesteringar i innehåll och bidrag till nationella fonder.

För att svensk innehållsproduktion ska kunna möta den internationella konkurrensen och erbjuda publiken mer kvalitativt svenskt innehåll behövs en ny ekonomisk och politisk modell. Detta syftar till att motverka marknadsbrister som mindre innehåll på det egna landets språk, ge ett litet språkområde som Sverige möjlighet att konkurrera och motverka dominans från större språkområden samt bidra till kulturell mångfald.

Vi socialdemokrater har varit tydliga med behovet av en filmpolitisk utredning och välkomnade dess tillsättning. Nu väntar vi på resultatet. Samtidigt vill vi understryka att frågan om filmens finansiering är central för att skapa en långsiktig hållbar filmpolitik. Därför måste en ny svensk filmpolitik inkludera en grundlig översyn av den audiovisuella avgiften, biografmomsen, den statliga samverkan med de regionala fonderna samt nivån och strukturen för fördelningen av filmproduktionsincitamenten.

5. Dataspel (S)

Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Magnus Manhammar (S) och Ewa Pihl Krabbe (S) anför:

Den svenska dataspelebranschen är en av de mest framstående i världen och kännetecknas av stark tillväxt, teknisk innovation och global framgång.

Sverige är hem för välkända spelstudior som Mojang (Minecraft), Dice (Battlefield), King (Candy Crush) och Embracer Group som äger ett stort antal internationella spelstudior. Branschen bidrar med betydande exportintäkter och sysselsätter tusentals människor inom utveckling, design, produktion, musik och marknadsföring. Sverige har därtill utvecklat ett ekosystem för spelutbildning med program vid Högskolan i Skövde och Futuregames i Stockholm. Innovation är en drivkraft, och många studior experimenterar med teknologier som virtual reality (VR), augmented reality (AR) och AI.

Dataspelsbranschen står dock inför utmaningar som hård konkurrens om talang, arbetsförhållanden och regleringar. I nuläget saknas en nationell dataspelsstrategi, vilket efterfrågas av branschens aktörer. Vi anser att regeringen behöver utveckla en nationell dataspelsstrategi som utvecklar lärosätena, genomför riktade satsningar på talanger, främjar kompetensförsörjningen och utvecklar den svenska dataspelsexporten.

6. Film (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Jag instämmer i utskottets bedömning att inga tillkännagivanden bör göras i ett läge där vi inväntar resultatet av den filmpolitiska utredningen. För Vänsterpartiets del har vi sedan några år efterfrågat en bred audiovisuell utredning som skulle kunna ta ett lite större grepp om hela ekosystemet runt film och dramaserier och inkludera allt ifrån strömningstjänsternas roll till kompetensförsörjning och tillgången till biografer, för att nämna några frågor. I väntan på utredningen kan man dock stärka de ekonomiska förutsättningarna. Redan i somras kom en lägesbeskrivning från utredaren och där synliggjordes den urholkning som skett av båda de anslag som SFI förfogar över. Det saknas därför medel för den breda verksamheten med bl.a. arkiv, bibliotek och kulturarvsfrågor, för det filmpedagogiska arbetet och för stöden som riktas till olika delar av branschen. Då SFI inte är en myndighet får man ingen årlig kompensation för pris- och löneökningar och de senaste åren har många personer behövt sägas upp. Jag är djupt oroad över att digitaliseringen kan få stå tillbaka och bevarandet av det svenska filmarvet riskerar att gå förlorat. Det oroar mig också att det pedagogiska arbetet i högre grad behöver bäras av distributörerna som tillhandahåller filmer för skolvisningar. I vår budget finns 70 miljoner kronor extra för 2025 för att täcka de behov som synliggjorts i SFI:s äskande. Jag beklagar också att de produktionsincitament som infördes på en jämförelsevis låg nivå för bara några år sedan redan skärs ned med 13 miljoner kronor innan utfallet har utvärderats. Incitamenten infördes för att fler produktioner som vill skildra svenska förhållanden också ska kunna spelas in i Sverige. När vi ligger så lågt i de olika filmstöden söker sig idag många produktioner utomlands, där stöden är högre, för att få ihop sin budget. Det är beklagligt att regeringen inte ser att vi går miste om arbetstillfällen och skatteintäkter med den här politiken. Film och tv är kulturformer som nästan hela befolkningen tar del av varje dag och jag menar att det är en felaktig

uppfattning att Tidöpartierna fått mandat för att försämbra villkoren för den här sektorn.

7. Dataspel (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Spel i olika former har troligtvis alltid varit en del av den mänskliga kulturen. Idag kan vi inom kulturutskottets ansvarsområde sortera in spelandet i tre olika kategorier. Det som på engelska kallas gambling och hos oss benämns som spel om pengar är ett eget lagstiftningsområde, medan tävlandet i digitala spel, e-sport, numera hamnat under idrottens paraply då E-sportförbundet blivit medlem i Riksidrottsförbundet. Den tredje kategorin handlar om spel som kultur i bredare bemärkelse och är inte lika tydligt definierad eller kategoriserad i politiska styrdokument. Den kan innehålla en mängd kulturella uttryck som musik, animation och berättande. Det finns många exempel på hur tv-serier och film inspirerat till spel och vice versa. Det är också spännande att se hur spelens karaktärer kommer till liv inom cosplay och knyter an till kulturformer som design och hantverk. För unga är spel i olika former en viktig del av deras vardag och för många är de en väg in i det organiserade föreningslivet. För mig som vänsterpartist är det viktigt att spelkultur får ett erkännande som en etablerad kulturform, men jag vill idag inte ställa mig bakom några av de motionsförslag som lagts fram till utskottet. Det pågår ett grundligt utvärderingsarbete i utskottets regi där jag deltar och jag ser fram emot att vi kan hitta en samsyn kring vilka förändringar som behövs för att stärka de kulturella aspekterna av spelsektorn.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:76 av Fredrik Lindahl (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda en reglering avseende lootlådor samt andra lotteriliknande moment inom dataspel och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:339 av Jessica Rodén (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över frågan om hörbarhet och textning med hög kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om textning av direktsända program och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över Sveriges Radios tillgänglighetskrav och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:442 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa och stärka oberoendet för public service från politisk inblandning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:582 av Rickard Nordin (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spel ska anses vara en kulturform och att kulturbegreppet bör breddas för att inkludera spel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Kulturrådet ska få ett utökat uppdrag för att kunna främja spelkulturen enligt nuvarande direktiv och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra möjligheten att betala ut prispengar i e-sport och förströelsespel som är baserade på skicklighet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt spelinstitut och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1068 av Magnus Berntsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra produktionsincitamenten för den svenska filmbranschen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1191 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flipperspelslagen och kvittokraven på arkadspel och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1336 av Alexander Christiansson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda public services marknadspåverkan och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1342 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anta en nationell strategi för e-sport och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kulturbegreppet ska breddas och även inkludera e-sport och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om e-sportkompetens och onlinebedrägerier och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att inrätta ett e-sportråd och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hälsoperspektivet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1344 av Jonas Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att skapa ett mer gemensamt inflytande över svensk film mellan staten och branschen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att införa ett mer rättvist och hållbart system för produktionsincitament för film och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda gemensamma nordiska produktionsincitament för film och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta småortsbiografernas framtid och deras vikt för landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur svensk film- och biografkultur kan bli mer motståndskraftig mot kriser och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att införa ett filmpolitiskt mål om att levandegöra det svenska kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att det nordiska filmpolitiska samarbetet utökas och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta Internationella Samiska Filminstitutet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att ta fram förslag för hur den politiserade detaljstyrningen vid stödgivning i svensk filmpolitik kan minska och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att ta fram förslag för hur den rådande identitetspolitiska inriktningen i svensk filmpolitik kan motverkas och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att avskaffa det filmpolitiska målet om att jämställdhet och mångfald ska prägla filmområdet, i syfte att öka den konstnärliga friheten, och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1419 av Jonas Andersson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder som bidrar till att stärka konsumentskyddet, i synnerhet för minderåriga personer, i förhållande till fenomenet med loot-lådor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1421 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att underlätta för dubbning på minoritetsspråk och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att underlätta för undertexter på minoritetsspråk och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1745 av Jan Riise m.fl. (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka public services programutbud på de nationella minoritetsspråken och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1747 av Jan Riise m.fl. (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka utbudet på minoritetsspråk i public service-medier och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa krav på internationella strömningstjänster att bidra till svensk film- och tv-produktion och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att revidera systemet för produktionsincitament och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av hur biografernas förutsättningar kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gaming och dataspel som kulturyttring och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en nationell samordning kring en nationell strategi för dataspel och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för att stärka medie- och informationskunnigheten inklusive bildförståelse och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett brett och oberoende public services betydelse för demokratin och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med stärkt medie- och informationskunnighet i fråga om AI måste intensifieras och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglera vilseledande metoder i spel och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja initiativ för en mer jämställd och öppen spelkultur och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av en kompletterade filmutredning för att se över finansieringen av filmstödet, möjlighet att upprätta ett nytt filmavtal samt frågan om ökat politiskt oberoende och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna långsiktighet och oberoende för public service och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3038 av Daniel Helldén m.fl. (MP):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att större hänsyn behöver tas till public services beredskapsuppdrag vid framtida ramtilldelning och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att public service når ut brett i befolkningen, och även strävar efter att nå dem som normalt inte nås av public service, för att stärka beredskapen att kunna nå ut till befolkningen i händelse av kris, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S):

54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om filmpolitikens framtid och tillkännager detta för regeringen.
55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om audiovisuell avgift och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om produktionsincitament och ansökningsprocessen och tillkännager detta för regeringen.
60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om blocköverskridande samverkan om public service och tillkännager detta för regeringen.
73. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om e-sport och tillkännager detta för regeringen.
81. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om köp av fördelar och tillhör i spel riktade till barn och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet

Motion	Motionärer	Yrkanden
14. Motioner som bereds förenklat		
2024/25:582	Rickard Nordin (C)	4
2024/25:1191	Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C)	8
2024/25:1344	Jonas Andersson m.fl. (SD)	9 och 10